

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2013

Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület

2370 Dabas

Szent István út 67.

www.leaderkontakt.hu

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	3
1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	3
1.2 Főbb célkitűzések	4
1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja	4
1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők	5
1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások	7
2. Helyzetelemzés.....	7
2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése	7
2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség.....	16
2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése	17
2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága.....	37
2.5 SWOT elemzés	37
3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia.....	39
3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	39
3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez.....	40
3.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései	41
3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései	44
3.5 Forrásallokáció	47

1. Vezetői összefoglaló

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata a 2007-2013 közötti vidékfejlesztési célok áttekintését, a 2007-ben megfogalmazott problémák és a kidolgozott megoldási javaslatok érvényességét, valamint a megváltozott gazdasági és mikrokörnyezet hatásainak vizsgálatát célozza meg, annak érdekében, hogy a 2013. júniusában megnyíló LEADER pályázati források kapcsán támogatott projektek a térség gazdaságilag fenntartható fejlesztését, és a fejlesztési források minél nagyobb arányú lekötését szolgálják.

Az elmúlt időszak fejlesztési eredményeinek áttekintése, a stratégiai célok vizsgálata lehetővé teszi, hogy pontosítsunk azokon a célkitűzéseken, melyek a programidőszak kezdetén megfogalmazódtak.

Új partnerek bevonásával, a térségi kapcsolataink erősödésével, szakmai és közösségi hálózatok létrehozásával egyre többen értesülnek, érdeklődnek és vesznek részt aktívan a vidékfejlesztési program megvalósításában, teszik hozzá tudásukat, fejlesztési elképzeléseiket és szakmai tapasztalataikat a közösség „tudástárához”, kapcsolódnak be az Európai Unió program megvalósításába.

A Helyi Vidékfejlesztési stratégiában megfogalmazott főbb célkitűzéseink nem változtak. Fenntartható, kézben tartható fejlesztéseket, kezelhető jövőt álmodtunk, és ennek megfelelő terveket dolgoztunk ki. Fő feladatunknak tekintjük, hogy segítsük a helyi szereplőket szemléletformálással, támogassuk őket a hosszú távú célok kitzítésében, a helyi együttműködések létrehozásában és fenntartásában. Nagy hangsúlyt fektetünk a közösségi fejlesztések megvalósítására, az elérhető és használható civil kapacitás megteremtésére, a vállalkozói készségek fejlesztésére és a helyi gazdaság szereplőinek aktivizálására.

A stratégia megvalósítása során a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület tagjai továbbra is törekedni fognak arra, hogy a stratégiában megfogalmazott, helyi adottságokon alapuló, értékmegőrző, fenntartható fejlesztések támogathatóak legyenek, és egyezzenek a célok megvalósításába minél több helyi szereplőt bevonni.

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

Stratégiánk célja egy önálló, markáns arculattal, identitástudattal rendelkező térség létrehozása, ahol az emberek jól élnek, vállalkozásaik fejlődnek, közben megóvják a környezetüket. Célunk a gazdaság és a civil társadalom erősítése, a helyi társadalom megújulásának elősegítése. Gazdasági, környezeti és társadalmi fenntarthatóságot kívánunk biztosítani. Életünket egy jól működő, egészséges, mindenki számára egyenlő esélyeket kínáló közösségben képzeljük el.

A vegyes összetételű lakosság kultúráját egésszé kovácsolva térségi identitásunkat erősítjük, ami hozzájárul a környezeti és történelmi értékek megőrzéséhez, a turizmus, a gazdaság, a kulturális hagyományörzés, a civil társadalom fejlődéséhez, az itt élő és dolgozó emberek, az önkormányzatok és az itt működő vállalkozások boldogulásához, a térség hazai és nemzetközi megismertetéséhez.

Az elmúlt időszakban bebizonyosodott, hogy a 2006-2007-es stratégiai tervezés valamint a 2011-es felülvizsgálat során a Helyi Akciócsoport munkájában résztvevők kellőképpen pontos helyzet- és problémamegoldásokat rögzítettek a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában, megoldási javaslataikat a térség adottságainak kihasználása mellett, a fenntartható fejlődés szempontjait figyelembe véve fogalmazták meg.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia elmúlt közel három éves megvalósítása során nagyon gyakran használtuk a stratégiában meghatározott több, mint hatvan Helyzet-Probléma-

Megoldás-Eredmény összefoglaló megoldási javaslatait, és igyekeztünk a Vidékfejlesztési Egyesület tevékenységét a HVS-ben kitűzött célok megvalósításához igazítani.

1.2 Főbb célkitűzések

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 2013-as felülvizsgálata után a fő fejlesztési prioritásai között hat kiemelt cél szerepel:

1. „Vonzásadottságokhoz alkalmazkodó fenntartható turizmusfejlesztés”
2. „A helyi gazdaság hatékonyságának, versenyképességének növelése és diverzifikálása”
3. „Környezet megóvása, védelme”
4. „A helyi társadalom megújulásának elősegítése”
5. „Nemzeti és nemzetiségi identitástudat fejlesztése, közösségek közötti kapcsolatépítés”
6. „Egészségmegőrzés térségi elősegítése”

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során továbbra is fontos cél a fenntartható turizmusfejlesztés, a helyi gazdaság versenyképességének növelése, a környezet megóvása és védelme, a helyi társadalom megújulásának elősegítése.

A korábban a 7-dik prioritásként megjelölt „Térségen belüli közlekedési feltételek javítása” fejlesztési intézkedés nem valósítható meg a Helyi Vidékfejlesztési egyesület rendelkezésére álló forrásokból, a Tervezői Csoport megállapításai szerint, ezért az ide allokált források átcsoportosítása megtörtént.

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia az Egyesületünk által megfogalmazott hosszú távú elrendő célokat tartalmazza, melyek a térség településeinek összefogásával, az itt működő civilek és vállalkozók aktív részvételével fogalmazódtak meg 2006-2007-ben.

Összefoglalja azokat a gondolatokat, és elképzeléseket, melyeket a stratégia alkotás folyamatában az egyesület tagjai küldetésként megfogalmaztak, felvázolja azokat a víziókat, melyek megvalósításához a rendelkezésünkre álló forrásokat csoportosítjuk.

A megvalósítás kezdete óta eltelt időszakban a globális gazdasági környezet jelentősen megváltozott, az Egyesült Államokban 2007-ben kialakult gazdasági válság hatásai 2008-2009-re elérték Magyarországot is.

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület működési területén zajló társadalmi folyamatok következtében a 2010-es önkormányzati választások alkalmával több településen megváltozott a településvezetők, polgármesterek személye, az önkormányzati testületek összetétele. A kormányváltás következtében bekövetkezett új vidékfejlesztési elképzelések, és a fenti változások mind hatással vannak a stratégia megvalósítására, megvalósíthatóságára.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja emellett, hogy a folyamatosan nyomon kövesse a már megvalósított elképzeléseket, feltérképezze a rendelkezésre álló

erőforrásokat, összeegyeztesse az elkészített pénzügyi és fejlesztési terveket a megvalósult eredményekkel.

A stratégia áttekintése lehetőséget biztosít arra, hogy azok az új ötletek és elképzelések is helyet kapjanak a HVS-ben, amelyek eddig esetlegesen elkerülték a Tervezői Csoport figyelmét. A megvalósult fejlesztések ösztönzőleg hatnak a térségi folyamatokra, és gyakran kerülnek elő olyan fejlesztési-, támogatási igények, melyekre a kezdeti stratégiai tervezés során nem volt lehetősége, rálátása az Egyesület tagjainak.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában foglaltak megvalósítása meghatározza az Egyesület munkaszervezetének napi feladatait. Az éves cselekvési tervben meghatározott feladatok ellátása a stratégia megvalósítását szolgálja, ezért elkerülhetetlen a célfeladatok és a hozzájuk rendelt források, költségek harmóniájának megteremtése. A felülvizsgálati folyamat során elemezzük az előírt lépéseket, és feltérképezzük az előttünk álló főbb kihívásokat.

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A HVS felülvizsgálatot és a felülvizsgálathoz kapcsolódó tájékoztató fórumokat az Egyesület honlapján, a Dabas Televízió „Vidékfejlesztési Öt perc” című műsorában, a Dabas Rádióban, valamint a helyi önkormányzati honlapokon és nyomtatott kiadványokban jelentettük meg. A Rádió Dabas műsorában interjú készült a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület munkaszervezetének vezetőjével a HVS felülvizsgálat folyamatáról és szükségességéről.

A fórumok helyszínére és időpontjára vonatkozó hirdetéseket folyamatosan közzétettük a kábeltelevízió műsorai alatti futósávban hirdetésként.

A HVS felülvizsgálat folyamatát a fiatalok elérése érdekében a Facebook közösségi oldalán kialakított Felső-Homokhátság adatlapon is kommunikáltuk.

Az egyesület elsődleges hírközlési csatornája a saját honlapunk, melyre a HVS felülvizsgálat során folyamatos frissítéssel kerültek fel az aktualizált információk.

A fórumok helyszínét úgy határoztuk meg, hogy a térség minden településéről elérhető legyen, időpontját pedig a helyi igényekhez igazítottuk, a késő délutáni, munkaidő utáni órákra.

A HVS felülvizsgálatba igyekeztünk bevonni minden egyesületi tagot, őket telefonon keresztül és postai levélben is megkerestük. A helyi önkormányzatok, intézmények képviselőivel személyes, telefonos, e-mailes kapcsolatfelvétellel került sor.

Tájékoztató fórumokat az alábbiak szerint szerveztünk:

Elnökségi ülés

Időpont: 2013. március 7. 7:00

Helyszín: Egyesület irodája (2370 Dabas Szent István u. 67.)

Tájékoztató fórum

Időpont: 2013. március 13. (szerda) 16:00

Helyszín: Egyesület irodája (2370 Dabas Szent István u. 67.)

Tájékoztató fórum

Időpont: 2013. március 20. (szerda) 15:00

Helyszín: Egyesület irodája (2370 Dabas Szent István u. 67.)

LEADER tájékoztató fórum, HVS felülvizsgálat

Időpont: 2013. március 27. (szerda) 17:00

Helyszín: Kossuth Művelődési Központ, (2370 Dabas, Szt. István u. 58.)

Képzés - „Stratégiai tervezés és társadalmi részvétel” címmel

(Meghívottak: helyi akciócsoportok képviselői, egyesületünk tagsága)

Időpont: 2013. március 28. (csütörtök) 9:30-15:00

Helyszín: Dabas Motel Konferencia terme (2370 Dabas, Bartók Béla út 100.)

Elnökségi ülés

Időpont: 2013. április 03. 16:30

Helyszín: Egyesület irodája (2370 Dabas Szent István u. 67.)

Elnökségi ülés

Időpont: 2013. április 10. 15:00

Helyszín: Inárcs, Zrumezky Dezső Művelődési Ház és Könyvtár - IKSZT
(2365 Inárcs, Bajcsy-Zsilinszky út 94.)

KÖZGYŰLÉS

Témája: Helyi Vidékfejlesztési Stratégia elfogadása, az egyesület éves pénzügyi beszámolója 2012-re vonatkozóan

Időpont: 2013. április 10-én, (szerda) 16.00 óra

Helyszín: Inárcs, Zrumezky Dezső Művelődési Ház és Könyvtár - IKSZT
(2365 Inárcs, Bajcsy-Zsilinszky út 94.)

Az előzetes projekt-ötletekről az ügyfelekkel telefonon, e-mailben, és személyes módon is egyeztetünk „egyéni tájékoztatás és tanácsadás” keretén belül.

Az alábbi táblázat részletezi a részt vevők számát a fent említett négy fórum alkalmával, alatta pedig a beérkezett projektötleteket részletező táblázat található:

HVS felülvizsgálathoz kapcsolódó tájékoztató fórumok	részvevők száma (fő)
március 13.	19 fő
március 20.	10 fő
március 27.	23 fő
március 28.	42 fő
Összesen	94 fő

Beérkezett projektötletek	db	%
Civil-	36	29,75 %
Köz-	46	38,02 %
Vállalkozói szféra	39	32,23 %
Összesen	121	100%

1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során a Tervezői csoport áttekintette azokat a főbb célkitűzéseket, melyek a stratégia több mint hatvan HPME elemében rögzítésre kerültek.

Az egyeztetés során három csoport került kialakításra, továbbra is megvalósítandó célkitűzések, a megvalósítás folyamatában lévő célkitűzések, és azok a célkitűzések, melyek forrás hiányában, jogi szabályozás következtében, vagy támogathatóság hiányában nem valósíthatók meg a vidékfejlesztési tevékenység során.

A megvalósítás folyamatában lévő, és továbbra is megvalósítandó célkitűzések között az alábbi javaslatokhoz kapcsolódó projektek, projektötletek szerepelnek:

1. „Vonzásadottságokhoz alkalmazkodó fenntartható turizmusfejlesztés”
2. „A helyi gazdaság hatékonyságának, versenyképességének növelése és diverzifikálása”
3. „Környezet megóvása, védelme”
4. „A helyi társadalom megújulásának elősegítése”
5. „Nemzeti és nemzetiségi identitástudat fejlesztése, közösségek közötti kapcsolatépítés”
6. „Egészségmegőrzés térségi elősegítése”

A „Térségen belüli közlekedési feltételek javítása” célkitűzés megvalósításától a források átcsoportosítása mellett az egyesület eltekint (célterület megvalósításán több önkormányzat, és a kistérségi társulás is dolgozik).

A felülvizsgálat során megállapított módosítások nem változtatják meg nagymértékben a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiát, az eddig beérkezett projekt-ötletek kapcsolódnak a főbb célkitűzésekhez, segítik a célkitűzések megvalósításához szükséges kommunikációt, a részletek kidolgozását, a megvalósításhoz szükséges különálló lépések kidolgozását.

2. Helyzetelemzés

2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Közösség akcióterülete a legheterogénebb, a legnagyobb belső eltéréseket mutató, s egyben a legspeciálisabb magyar régió, a Közép-Magyarországi Régió része. 9 község, 2 nagyközség és két város alkotja, lakossága 4 év alatt 881 fővel nőtt. Életkori megoszlás szerint vannak fiatalodó (Hernád, Inárcs), stagnáló (Örkény, Dabas) és elöregedő (Pusztavacs) települések. Az akcióterület helyzetét jellemzi, hogy nem tartozik a szorosan vett fővárosi agglomerációhoz, bár az ország közepén helyezkedik el. Térségi kapcsolatai ezer szállal a fővároshoz fűzik. Fejlődésének kulcsa sajátos, egyedi funkció betöltése és kialakítása a régió külső gyűrűjében. Gazdag történelmi múlttal rendelkező települések alkotják. Sok közülük már az ősi időkben lakott volt (Újlengyel, vatyai kultúra), de az Árpád-kor közepén már a teljes területen településeket találunk. A régészeti leleteken kívül a legrégebbi emlékek közé tartoznak az Árpád-kori templomok (Pusztavacs, Pótharasz, Inárcs, Bugyi). Nem véletlen a korai betelepülés, hiszen központi elhelyezkedése és a Budára vezető Nagykőrösi út nagyszerű lehetőséget teremtett a falvak létrejöttéhez, és egy igazi mezőváros is kialakult: Och (Pusztavacs). A török hadjáratok során teljesen elnéptelenedett a környék. Már ekkor is megvolt a kettősség: előny és hátrány is a főváros közelsége. A 18. sz. közepén-végén újra benépesültek a falvak, a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

visszatérők ismét birtokukba vették ezt a tájat. A kor jeles nemes családjainak köszönhetően (pl. Halász, Dinnyés, Pálóczi Horváth, Beleznay) templomok, iskolák és kúriák épültek. A szocializmus időszakában a termelőségvetkezettel rendelkező települések fejlődtek leginkább. Közülük is kiemelkedik Hernád, ahol teljes vertikumú baromfityénysző és –feldolgozó tevékenység bontakozott ki. A '80-as években a térség erős fejlődésnek indult. Egyesek már korábban ki tudták használni lehetőségeiket, és hozzáálltak az infrastrukturális fejlesztésekhez (Hernád), de a rendszerváltás után ez szinte valamennyi település számára hozzáférhető lett. A természeti környezet változatos, a területen megtalálhatóak ősi képződmények, ritka, őshonos növények és állatok (szarvasbangó-Dabas, ősgyep-Vasad, ősbörökás-Tatárszentgyörgy). A Coburg-ok akácfa telepítései megkötötték a futóhomokot és hatalmas akácerdőket hoztak létre a falvak körül.

A térség a dél-pesti agglomerációval határos, gazdaságát, közlekedését és így környezetét is nagyban meghatározzák az átmenő É-D irányú főútvonalak (M5, 5-ös, 405-ös, 4-es főút). A térség száraz, erősen vízhiányos, félsivatagi jellegű homokpuszták és -dűnék váltakozása, amelyeket kisebb-nagyobb kiterjedésű erdők és a lefolyástalan mélyedésekben turjánosok egyedülálló lápi növény- és állatvilága tesz változatosabbá (védett területek: Ócsai TK, Dabasi Turjános TT fokozottan védett részekkel, Pusztavacs TT, Csévharaszi Ősbörökás TT és Tatárszentgyörgyi Ősbörökás, valamint a Kiskunsági NP áthúzódó részei). Ritka állatfajok, (túzok, rákosi vipera) növényfajok (tartós szegfű, törpe nőszirm, orchideák), és növénytársulások (homoki tölgyesek, pusztai borókások, láprétek, láperdők) találhatók, melyek területe sajnos egyre csökken.

Az éves napfénytartam 2050-2100 óra, középhőmérséklet 10,2-10,5°C, mely kiválóan alkalmas a napenergia hasznosításra, de hőszivattyús rendszerek (magas geotermikus gradiens) és biomassza, mint megújuló energiaforrás felhasználására is jók az adottságaink. A csapadék évi mennyisége 530-570 mm, az uralkodó szélirány észak-nyugati, átlagsebessége 2,5-3 m/s. A talaj jobbára homokos, a 17 aranykorona alatti területek aránya kb. 85 %, ez a térség rendelkezik a legsoványabb földdel Pest megyében. A jobb vízellátású homoki termőhelyek erdősültek, a kevésbé vízellátott, de még jobb termőképességű humuszos vagy löszös talajokon kiterjedt a kertészet, gyümölcs- és zöldségtermesztés, a külterjes állattartás (szarvasmarha, juh, kecske), valamint a gabona-túlsúlyos szántóföldi termelés.

A területhasználat változásának alapfolyamata, a lakó- és gazdasági funkciók térhódításával párhuzamosan, a belterület és a művelés alól kivont területek növekedése. Ez a biológiailag aktív felületek csökkenését eredményezi. Környezetkárosító ipari tevékenység nem jellemző, az ipari tevékenység általában a települések közelében koncentrálódik. A főútvonalak közvetlen környezetét kivéve egészséges, ipari ártalmaktól, lég- és zajszennyezéstől mentes lakó- és rekreációs környezetet találunk. A térség környezeti állapota jó, de a települések külterületein megtalálható szilárdhulladék-lerakók, illetve ÉNY-on a bányatavak okozta tájsebek rekultiválása még nem történt meg, és a településeken gond az illegális szemétkerakás. Dabason megépült egy korszerű regionális hulladéklerakó, több településen beindult a konténeres szelektív hulladékgyűjtés és -komposztálás is.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

Valamennyi település összközműves, így ivóvíz- és csatornahálózattal is rendelkezik. A térséget fokozottan érinti a klímaváltozás, az éghajlat szárazabbá válása miatt meglehetősen magas a környezetileg érzékeny terület, a térség összterületének közel fele. A lesüllyedt talajvízszint megemelése szintén hathatós víztakarékossági, vízvisszatartási és vízutánpótlási intézkedéseket, összehangolt programot igényel. A mesterségesen kialakított csatornák a kevés csapadékból származó vizet is elszállítják a Dunába.

A térségi települések többsége azzal az évek óta tartó tendenciával küzd, hogy az alapfokú intézményekbe egyre kevesebb gyermeket íratnak be és a fiatalok elvándorlása, valamint a városiak kiköltözése miatt egyre nő az idősek aránya. Az elmúlt 4 évben az elvándorlás közel 5462 fővel csökkentette a lélekszámot. A bevándorlások száma viszont közel 6055 fő volt, de ez a korösszetétel miatt mégsem hozott kedvező változást, mert 113 elvándorolt gyermekre csak 98 bevándorló jutott.

A helyi közösségben a csecsemőkorúak aránya 3%, a kisgyermek részaránya is alig haladja meg a 3%-ot. Idősödő térségi társadalmat jelez, hogy a 15-59 év közötti lakosság részaránya 64,94%, és minden ötödik lakos elmúlt már 60 éves. A születéskor várható élettartam a nők esetében jobb, mint a férfiaké, az összlakosságot tekintve átlagosan alig haladja meg a 64 életévet. A közösség két vidéki kisvárosában, Dabason és Örkényben él a térségi lakosok 41,5%-a. A térségben jelentős számban élnek tanyákon és hiányos infrastruktúrájú lakóhelyeken többszörösen hátrányos helyzetű családok. Ezek a családok legtöbbször a térségben élő romák közül kerülnek ki (A térségben kb. 5500 cigány származású ember él.) Helyzetük javítása a helyi közösség olyan feszítő kérdése, amely hatással lesz a térség demográfiai adatainak jövőbeni alakulására. A gyermekvállalás idejének kitolódása, az egzisztenciális bizonytalanság, valamint a negatív példák (szingli-modell) miatt egyre kevesebb gyermek születik. A természetes szaporodás jelenleg negatív egyenleget mutat, a pozitív vándorlási egyenleg ellensúlyozza a népesség fogyását. A térségi demográfiai irányait minden bizonnyal kedvezően befolyásolja, ha az alábbi kihívásokra megfelelő válasz születik:

A helyi lakosság elöregedése a térség egyik nagy kérdése, az egészségügyi ellátást igénybe vevők legnagyobb részét az idős emberek teszik ki, ők szenvednek a leginkább betegségekből vagy élnek fogyatékosként. A fogyatékosok a lakosság 15%-át teszik ki (kb. 8.100 fő). A fogyatékkal élők életvezetésükben nem teljesen szabadok, fokozott figyelmet igényelnek. Még nem tudatosult eléggé, hogy a rendszeres sport mennyire fontos az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése terén. A vízben, a levegőben vagy a táplálékban található szennyező anyagok is visszafordíthatatlanul megromíthatják az itt élők egészségét.

A szív- és érrendszeri megbetegedések vannak leginkább hatással a közösség demográfiai folyamataira, a betegségcsoport rendkívüli egészségügyi problémát és halálozási okot jelent. A jó mentális egészségnek örvendő lakosság fontos társadalmi, emberi és gazdasági erőforrás. A népesség mentálhigiénés állapotának javítása tehát túlmutat a demográfia és az egészségügy szempontrendszerén.

A térség vállalkozásai számára meghatározó: Budapest közelsége, a gyorsforgalmi utak sűrűsége, a jó vasúti szállítási lehetőségek, jelentős vállalkozói hagyományok. A térségben összesen 2830 vállalkozás 17218 főt foglalkoztat, ez átlagosan 6,08 fős vállalkozási méretet jelent, ami tükrözi a mikro- és kis vállalkozások jelentőségét. A nemzetgazdasági ágazatok közül a vállalkozások számát tekintve a „Kereskedelem, javítás” (739 db, 25%), viszont a foglalkoztatottak száma szerint a „Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás” (4893 fő, 26%) a legjelentősebb. Ezen túl a „Közigazgatás, védelem, társadalom-

biztosítás, oktatás, egészségügy” és a „Kereskedelem, javítás” a legjelentősebb foglalkoztatók. A „Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás”, valamint a „Pénzügyi közvetítés” területén működő vállalkozások száma elmarad az országos átlagtól.

A „Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás” az összes foglalkoztatott több mint 8%-át adja. Az ágazat fontosságát jelzi az őstermelők nagy száma is. A térségben 3 Ipari Park (Dabasi, M5, OBO Ipari Parkok) és számos ipari park címmel nem rendelkező ipari terület segíti a legnagyobb munkáltatók tevékenységét és biztosít lehetőséget további fejlesztésekre. A további bővítésnek a szakképzett munkaerő hiánya szab leginkább határt. A KKV-k jelentősége miatt, azok megtartása és a vállalászási kedv javítása fontos (pl: a betelepülő vállalkozások számára helyi adókedvezmények biztosítása). A KKV-k számára a nagyvállalatok kiszolgálása és az induló cégek számára kedvező feltételek teremtése nyújthat lehetőséget, amit viszont az „inkubátor-házak, asztalok” hiánya nehezít. A térségben egyre fontosabb szerepet játszanak a szolgáltatások. Különösen a mezőgazdasági tevékenységet támogató szolgáltatások találhatók meg, emellett az idegenforgalmat kiszolgálók is jelentős kört tesznek ki.

A gazdasági tevékenységet számos vállalkozás javítással, szervizeléssel, karbantartással, tanácsadással, könyveléssel támogatja. A kereskedelem és a vendéglátás részben a tranzitútvonalaknak (a főutak menti szálláshelyek), részben a lovas és kulturális hagyományoknak (lovaspanziók, lovardák) köszönhetően fejlődött. Ugyanakkor súlyos problémát jelent a meglévő idegenforgalmi szálláshelyek, szolgáltatások elégtelen száma, egyenetlen színvonala, az egységes megjelenés és az információk hiánya.

A kistérséghez kapcsolódóan nem létezik szervezett beutaztatás, nincs térségi, település-, és termékmarketing. A turisztikai vállalkozások általában kicsik és tőkehiánnyal küzdenek.

A fejlődés gátját jelentik a szakképzett munkaerő, az alap- és turisztikai infrastruktúra kiépültségének hiányosságai, az idegen nyelvek ismeretének hiánya és a közbiztonság problémái. A térségben kis számban vannak hátrányos helyzetű csoportokat foglalkoztató vállalkozások is. További lehetőséget a KKV-k fejlesztése, a szakképzés bővítése és a helyi gazdasági igényekhez való igazítása, a helyi termékekre építő feldolgozóipar és a helyi adottságokra épülő turizmusban, vendéglátásban rejlő tartalékok kiaknázása jelenthet.

Társadalmi környezet

A térségben több mint kétszáz non-profit szerveződés (többségükben egyesületek és alapítványok) tevékenykedik. Közel hetven szervezet kínál rendszeres sport és szabadidős elfoglaltságot és településenként több civil szervezet foglalkozik kulturális és oktatási tevékenységgel, több tucat a településfejlesztésben és közbiztonság megteremtésében működik közre.

A szerveződések éves költségvetési nagyságrendje lényeges eltéréseket mutat. A saját bevételek megszerzésének módja és eredményessége fejlesztésre szorul, a szervezetek működése nagymértékben az önkormányzati támogatásuktól és az önkéntes adományoktól függ.

A civil szervezetekkel kapcsolathelyvétel megteremtésére 2008 őszén a NIOK Alapítvány támogatásával és közreműködésével, az Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás és a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület együttműködésében civil fórumszervezését vállaltuk, ahová a térség összes civil szervezete meghívást kapott.

A kapcsolattartás a civil szervezetek képviselőivel legtöbb esetben a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület által szervezett fórumokon, rendezvényeken, vagy a települések megrendezésében lebonyolított falunapokon, kulturális rendezvényeken, és az egyesület saját információs csatornáin keresztül történik.

A helyi civil szervezetek tevékenységének támogatása, a közvetlen kapcsolattartás a non-profit szervezetek képviselőivel nagymértékben hozzájárultak a vidékfejlesztési támogatások sikeres meghirdetéséhez és a LEADER program pályázati lehetőségeinek igénybevételéhez.

A támogatásunkkal létrejött térségi kézműves egyesületnek mára több mint negyven olyan kézműves a tagja, akik a tradicionális kézműves mesterségek bemutatását, életben-tartását és a kézművesség megismertetését, továbbadását tűzték ki célul.

A szakmai összefogáson alapuló szerveződés a kezdetek óta megjelenési lehetőséget kap minden települési rendezvényen, önálló kezdeményezésben szerveznek kézműves-bemutatókat, vásárokat, részt vesznek az országos vidékfejlesztési programokban, bemutatókon, rendezvényeken (Magyar Vidék Napja, Sziget Fesztivál, Teret a Vidéknek, Pécs).

Mivel a térségi kábel televízióban folyamatosan kommunikáljuk az egyesület tevékenységét, beszámolunk a megvalósult fejlesztésekről, a helyi lapokban pedig megjelennek az egyesület által közölt hírek, információk, a kommunikáció a társadalmi szervezetek képviselőivel jónak mondható.

A III. és IV. tengelyben támogatott civil szervezetek száma és a megítélt támogatási összegek:

III. tengelyes nyertes pályázatok – civil szféra (db)	Megítélt támogatás (Ft)
8	284 864 820

IV. tengelyes nyertes pályázatok – civil szféra (db)	Igényelt támogatás (Ft)
65	111 645 598

A III. és IV. tengelyben támogatott civil szervezetek és fejlesztéseik:

Ügyfél neve	Fejlesztés megnevezése
Bugyi Nagyközség Önk.	Játszótér korszerűsítés Bugyi Nagyközségben
Inárcs Község Önk.	Inárcsi kamaszjátszótér kialakítása
Kakucs Községi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Önk.	Kakucsi könyvtár és klubház külső felújítása
Pusztavacsi Római Katolikus Plébánia	Szent Ágoston Templom felújítás
Vasad Község Önk.	Vasad ifjúsági park kialakítása
Hernád Község Önkormányzat Önk.	Hernádi tájház felújítása és közterületi játszótér
Közalapítvány a Tatárszentgyörgyi Gyermekekért Közalap.	Szabadság téri játszótér korszerűsítése
A+V' Invest Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Fagyasztóhuto megvásárlása
Bálint Gábor	EGYÉNI VÁLLAKOZÓ ESZKÖZBESZERZÉSE
Biform Ingatlanhasznosító Kft.	Lóúszató, fürdő és horgászto kialakításához szükséges anyagok beszerzése és marketing tevékenysége
Bio-Élet Közhasznú Egyesület	Öko-Sporttábor
Bio-Élet Közhasznú Egyesület	Nyárváró

Ügyfél neve	Fejlesztés megnevezése
Biróné Csizik Éva	Indoor sport és szabadidős programok megszervezése külső helyszínen
Bokros Kft.	LAZÍ-TÓ LIGET Rendezvénytermének futéskorszerűsítése és környezetbarát energiatakarékos klimatizálás
Dabas és Térsége Kézműves Egyesület	Kiállító és értékesítő sátor, pavilon vásárlása, képeslapok beszerzése
Dabas és Térsége Kézműves Egyesület	Helyi Termék Vásár és Kézművesbemutató
Dabas Város Önkormányzata	Dabasi Napok 2012. év keretében Kistérségi Községek Napja
Dabas Város Önkormányzata	Térségi fiatalok kulturális és közösségépítő rendezvénysorozata
Dabasi Fotoklub Egyesület	Házunk-Hazánk fotópályázat
Dabasi Lokálpatrióta Egyesület	7. TÉRSÉGI FUTÓNAP DABAS
Dabasi Lokálpatrióta Egyesület	9. Dabasi Futónap Megrendezése
Együtt Tatárszentgyörgyért Alapítvány	Tatárszentgyörgyi Lovasnapok
Faluközpont Ingatlanhasznosító Kft.	Fagylalthűtő vitrin vásárlása
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület	Egységes térségi arculat kialakítása
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület	Nemzeti és nemzetközi kapcsolatépítés
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület	A Vidékfejlesztési Egyesület tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés
Galéria Alapítvány	Képzőművészeti képzések az ország közepén
Galéria Alapítvány	D'ART és a Dabasi kistérségi ifjúsági és gyermek képzőművész kör komplex alkotótábor
Garázs Band Alapítvány	Garázs Band zenekar hangszerparkjának bővítése, megújítása
Gyémánt Lovaspark Közhasznú Sport Egyesület	Meglévő többfunkciós lovarda csarnoképületének lovas turisztikai szolgáltatásához szükséges eszközbe
Gyémánt Lovaspark Közhasznú Sport Egyesület	Nemzetközi, fedett pályás lovasverseny megrendezése
Határok Nélkül-Magyartól Magyarig- Kulturális és Turisztikai Egyesület	KÖZÖS ARC, KÖZÖS CSELEKVÉS - CIVIL SZERVEZETEK EGY
Határok Nélkül-Magyartól Magyarig- Kulturális és Turisztikai Egyesület	A FALUSI TURIZMUSBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK
Hercel Sváb Hagyományörző Egyesület	A HERCEL táncsoport megjelenésének - fellépő ruha - felújítása
Hernád Község Önkormányzata	20. hernádi falunap
Hernádi Környezetvédő és Faluszépítő Egyesület	Működési költség
Hernádi Környezetvédő és Faluszépítő Egyesület	Környezetvédelem Hernádon
Igazgyöngy Közhasznú Alapítvány a Gyermekekért	Mozdulj együtt az egészségért
Inárcs Birkózó és Diáksport Egyesület	Birkózószonyeg vásárlása

Ügyfél neve	Fejlesztés megnevezése
Inárcs Birkózó és Diáksport Egyesület	Inárcs Birkózó és Diáksport Egyesület versenyrendszerének és felkészülési edzőtáboroztatásának beindítása
Inárcs Község Önkormányzata	A KISTÉRSÉG HELYTÖRTÉNETE
Inárcs Óvodás Gyermekéiért Alapítvány	Majális a Boglárka Néphagyományorzo Óvodában
Inárcsi Citerás Közhasznú Egyesület	"Fából nem csak citerát lehet készíteni, hanem színpadot is"
Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesület	Víztorló felújítása
Kancsár Beatrix	Szemvizsgálathoz szükséges gépek beszerzése
Kb35 Inárcsi Színjátszó Közhasznú Egyesület	VILÁGOT JELENTŐ DESZKÁK
Kb35 Inárcsi Színjátszó Közhasznú Egyesület	Drámapedagógiai képzés
Kb35 Inárcsi Színjátszó Közhasznú Egyesület	"IDE Radnóti Kavalkád kell!"
Kiserdei Fesztiválok Egyesület	Sátor beszerzés és megjelenés fejlesztése
Kiserdei Fesztiválok Egyesület	IV. Dabasi Halfozo Fesztivál
Kisgyerek Alapítvány	Levendula nap és kézműves gyerekfoglalkozások
Kőrösi Csoma Sándor Egyesület	Vízitúra programok fejlesztéséhez szükséges eszközök beszerzése
Lantos Mihály Lovas Közhasznú Egyesület	Meglévő többfunkciós lovarda csarnoképületének lovas turisztikai szolgáltatásához szükséges eszközbeszerzés
Lantos Mihály Lovas Közhasznú Egyesület	Nemzetközi, fedett pályás lovasverseny megrendezése
LDVS Kft.	BORMARKETING A FELSŐ-HOMOKHÁTSÁGON
Ország Középe Lovas Közhasznú Egyesület	Meglévő többfunkciós lovarda csarnoképületének lovas turisztikai szolgáltatásához szükséges eszközbeszerzése
Ország Középe Lovas Közhasznú Egyesület	Nemzetközi, fedett pályás lovasverseny megrendezése
Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás	ORSZÁG KÖZEPE KISTÉRSÉGI FÚVÓSZENEKAR FEJLESZTÉSE
Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás	II. KISTÉRSÉGI "KÖZÉPPONT" FESZTIVÁL
Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás	III. Kistérségi "KözépPont" Fesztivál
Örkény Szépítő Egyesület	TÉRSÉGI, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ RENDEZVÉNYSOROZAT ÖRKÉNYBEN
Örkény Város Egyesület	SPANYOL-MAGYAR TESTVÉRVÁROSI KAPCSOLAT KIALAKÍTÁSA
Örkény Város Lövészklub Egyesület	IFJÚSÁGI LÖVÉSZ VERSENYEK ÖRKÉNYBEN
Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft hatékonyabb munkavégzéséhez szükséges eszközök beszerzése
Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Örkényi Egészségnap 2012
Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Örkényi vállalkozásfejlesztési képzés, tematikus csoportokban való képzés 2012

Ügyfél neve	Fejlesztés megnevezése
Örkényi Cigány Kisebbségi Önkormányzat	TÉRSÉGI ROMA NAP ÖRKÉNYBEN
Örkényi Cigány Kisebbségi Önkormányzat	ROMA STRESSZKEZELŐ TRÉNINGEK ÖRKÉNYBEN
Örkényi Horgász Egyesület	Térségi ifjúsági horgászverseny Örkényben
Örkényi Polgárőr Egyesület	AZ ÖRKÉNYI POLGÁRŐRSÉG FEJLESZTÉSE
Palermo Dabas Vendéglátóipari Kft.	Csokoládé tanfolyamon való képzés
Palermo Dabas Vendéglátóipari Kft.	Az első dabasi csokoládé manufaktúra létrehozása
Pannon-Hungarikum Kft.	Hungarikum Bolt webáruház új szolgáltatással történő bővítése lézergravírozó beszerzés eredményeként
Pedi-Com Kereskedelmi Kft.	PEDI-COM eszközbeszerzése
Polgárok Inárcs Községért Egyesület	PIK Egyesület eszközbeszerzésének és megjelenésének támogatása
Polgárok Inárcs Községért Egyesület	Lehet -e....? Tanulással a hagyomány és jövő útján
Polgárok Inárcs Községért Egyesület	PIK Térségi Túrasorozat és Kerékpáros Találkozó
Ruzsin Kisebbségi Önkormányzat	Hagyományápoló Rendezvény
Sári Szlovák Önkormányzat	Sári Szlovák Kulturális Nap
Silence Kereskedelmi és Vendéglátó Kft.	Számítástechnikai eszközök korszerűsítése és marketing kiadások támogatása
Surmanbau Építőipari és Szolgáltató Kft.	Eszközbeszerzés
Szervál Sport és Szabadidő Egyesület	A Szervál Sport és Szabadidő Egyesület eszközbeszerzése
Szervál Sport és Szabadidő Egyesület	Az egyesület rendezvényének megszervezése, külső helyszínen
Szervál Sport és Szabadidő Egyesület	Szálláshely bővítése és felújítása, istállóépület felújítása, karámok kialakítása, fedett színnel
Szimultán Sport és Kulturális Egyesület	Tavaszköszöntő Fitness és Egészségnap
Tatárszentgyörgy Községi Önkormányzat	"ZÉRŐ STRESSZ, EGÉSZSÉG, ÉLET, BOLDOG KÖZ"SZOLGÁK"
Tatárszentgyörgy Községi Önkormányzat	"HOGYAN VÁLJUNK JÓ SZÜLŐVÉ?"
Tatárszentgyörgy Községi Önkormányzat	"AZ EGÉSZSÉG HÁZHOZ JÖN"
Trafik Kör Kortárs Művészeti Egyesület	"Fekete Doboz" és a "Kortárs Kultúr Piknik"
Újhartyán Hagyományőrzése a Jövőért Alapítvány	Hangszerek és hangosító berendezések beszerzése
Újhartyán KVÜ és Ország Középe Iparipark	Az Újhartyáni Községi Vízmű Üzemeltető és Ország Középe Ipari park Kft. Gépbeszerzése
Újlengyel Község Önkormányzat	Újlengyeli Falunap 2012
Újlengyeli Diáksport Egyesület	Funyíró traktor beszerzése sportpályafenntartáshoz
Újlengyeli Diáksport Egyesület	Újlengyel Tiszta Környezetéért
Újlengyeli Diáksport Egyesület	Brókerkupa 2012
Unisono Művészeti Egyesület	Hangszerfejlesztés az Unisono Egyesületben

Ügyfél neve	Fejlesztés megnevezése
Vasad Község Önkormányzata	"AZ EGÉSZSÉG HÁZHOZ JÖN"
Vasad Község Önkormányzata	SEPSIBÜKSZÁDI (TESTVÉRTELEPÜLÉSI) TANULMÁNYÚT
VATYA NÉPE Egyesület	Egyesület alaptevékenységéhez (fejlesztendő tevékenységhez) szükséges eszközök beszerzése
VATYA NÉPE Egyesület	Honfoglalás rockszínmu előadása, hagyományorzo emléknep megteremtése
Weisz Műanyagipari Kft.	Információs technológia fejlesztése
Zöld Falevél Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Fényezomuhely korszerusítése
Berényi Ferenc	Liszt F. u-i műhely, iroda nyílászáró cseréje
Bodrogközi Gábor	Pelletáló gépsor
Dabaplast Műanyagfeldolgozó és Kereskedelmi Kft.	Műanyag flakonfúvó gép beszerzés
Deák Tünde	Tündérdeák ruhatervező műhely Kakucson
Double Diagonál Bt.	Földmunkagépek beszerzése
Edison House Holding Zrt.	Laboratórium létrehozása DAH-ok mérésére
HD-Rotatech Tervező, Tanácsadó, Gyártó és K er. Kft.	Carbery rotációs kombinált gép beszerzése
Kancsár Zoltán	Technológiafejlesztés
Makrofa Ipari és Kereskedelmi Kft.	Asztalosipari gépek beszerzése a Makrofa Kft-nél
Mészáros Jánosné	Jókai utcai italbolt, fagyizó külső felújítása
Morpheus-Car Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	Műtermi és fotó eszközök beszerzése
Multi-Motor és Bringa Kereskedelmi, Forgalmazó és Javító Kft.	Yamaha szalon és szerviz bővítése
Rajszkyné Dancsó Gabriella	Kézművesház Örkényben
Via-Pack Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Technológiai korszerúsítés a Via-Pack Kft-nél
Weisz Műanyagipari Kft.	Új gazdasági épület kialakítása és technológiai fejlesztés
Bugyelláris Hagyomány- és Értékőrző Egyesület	Tájház építése Bugyi Nagyközség közösségi céljaira
Dabas Város Önk.	Ifjúsági táborozás fejlesztése
Deák Ildikó	Deák udvarház és tájház kakucson
Sebők Attila	Falusi magánszálláshely kialakítása (Örkény)
Tendence Hungary Vendéglátó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nádas fogadó szolgáltatásaink bővítése, fejlesztése
Gyémánt Lovaspark Közhasznú Sport Egyesület	Többfunkciós fedett csarnoképület megvalósítása
Vizitündér Kft.	Újhartyáni belvíztározó horgásztóvá alakítása
Bugyi Református Egyházközség	Bugyi épített örökségének megőrzése
Inárcs Község Önkormányzat	Inárcsi Tájház felújítása
Táborfalva Község Önk.	Művelődési ház és közpark felújítás
Újlengyel Községi Önk.	Művelődési ház külső felújítása
Római Katolikus Plébánia	A hernádi Római Katolikus Templom felújítása
Tatárszentgyörgyi Római Katolikus Plébánia	Szent Vendel Templom felújítása
Tatárszentgyörgyi Stipa Népi Hagyományőrző Egyesül.	Stipa kocsimúzeum Tatárszentgyörgyön

Több nyugdíjasklub, alapítvány és a fogyatékkal élők szervezetei működnek aktív tagokkal és önkéntes munka felajánlásával a térségben.

A Bugyi Nagyközségért Közalapítvány egyedi tapasztalatokat szerzett az infrastrukturális beruházások terén, melyeket a helyi közösségi közlekedés fejlesztése terén lehet hasznosítani. A településen példaértékű civil összefogással megvalósuló „Krumplifesztivál” a helyi hagyományok mentén a térség kulturális, gasztronómiai és népművészeti értékeit összefogó és bemutató program.

A nemzetiségi hagyományok és kultúra ápolására létrehozott civil szervezetek, köztük a Hercul Sváb Hagyományőrző Egyesület és a Dabas-Sári Szlovákok Egyesülete rendszeresen részt vesz az egyesületünk rendezvényein, és a Hercul Egyesület tevékenységéhez kapcsolódik a már hagyományosan megrendezett „Hartyánfeszt” rendezvény, mely a sváb gasztronómiai értékek bemutatását és a sváb zenei és néptánc kultúra továbbadását tűzte ki célul.

A LEADER pályázati lehetőségek kihasználásával olyan programok valósulhattak meg, amelyek a térségi együttműködések, közösségi célú fejlesztések, rendezvények és képzések megvalósítását tették lehetővé, melyekre az elmúlt időszakban támogatás hiányában nem volt lehetőség a településeken. Egyesületünk továbbra is fontosnak tartja, hogy azok a társadalmi szervezetek, melyek aktívan vesznek részt a helyi közösségek életében, támogatási lehetőségeket tudjanak igénybe venni programjaik megvalósításához. Nagyon fontosnak tartjuk ezeknek a szervezeteknek a példáján keresztül bemutatni, és erősíteni a vidékfejlesztési programokban rejlő támogatási lehetőségeket, és igyekszünk a programhoz való kapcsolódási pontok ismertetésében aktívan közreműködni.

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület megalakulása óta a helyi partnerség építését kiemelten fontosnak tartja. A HVS-ben megfogalmazott célok megvalósítása során folyamatosan ügyeltünk arra, hogy az Egyesület rendelkezésére álló lehetőségek a térség minden szereplőjére azonos mértékben vonatkozhatnak.

A megvalósítandó célok különböző társadalmi csoportokhoz és a közszéfera különböző intézményeihez kapcsolódnak, ezért a helyi szereplők bevonása minden esetben a meghatározott célok megvalósítása érdekében történt.

A turisztikai fejlesztések megvalósításához felkutattuk azokat a potenciális partnereket, akiknek a tevékenysége, lehetőségei illeszkednek a fejlesztési elképzeléseinkhez. Támogattuk őket az önszerveződés erősítésében, a hosszú távú elképzeléseik megfogalmazásában és az együttműködés érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük a munkájukat.

A helyi partnerség egyik fontos kritériuma, hogy minden szereplő találjon a számára kielégítő kapcsolódási felületet, és eredményes együttműködési lehetőséget.

Ennek érdekében nem csak a pályázati támogatások meghirdetésével, hanem a támogatásból megvalósuló projektek nyomon követésével, a kifizetési kérelmek beadásából adódó problémák megoldásával és a további folyamatok segítségével is támogatjuk partnereinket.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában is megfogalmazott cél, hogy a „vidékfejlesztés motorja” az Egyesület és annak munkaszervezete minden esztendőben arra ösztönözte az Egyesület elnökségét, hogy a tagjainak számát növelje, olyan működő társadalmi szervezeteket és

vállalkozásokat vonjon maga köré, akik a hosszú távú stratégia megvalósításának nem csak fontos szereplői, hanem aktív résztvevői is.

2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Bugyi	„A kavicsbányák okozta megnövekedett tehergépjármű forgalom a község utcáin szinte elviselhetetlen életteret eredményezett a por- és a zajszint emelkedés miatt. A balesetek száma folyamatosan nő. A jelentős kertészettel bíró térség értékesítési problémái már-már a létüket veszélyezteti. Nincs átfogó hatástanulmány a bányatavak hatásairól a térség vízháztartására.”	A településen élők életkörülményeinek javítása érdekében elengedhetetlenül fontos az elkerülő út megépítése, így az ipari park is benépesülhet. A kibányászott bányatavak adta lehetőséget kihasználva rekreációs központok létesítése. Vízi versenysportok meghonosítása érdekében a bányatavak összekapcsolása, egységes vízfelületek létrehozása.”	Elkerülő út majdnem teljes körben kész, átadás várhatóan az év végén, Horgászegyesület, Jet-ski lehetőség vállalozási formában működnek, camping működik a bezárt és horgásztóként hasznosított kavicsbánya tavak környékén. A település belterületi útjai teljes mértékben szilárd burkolattal vannak ellátva, lakossági összefogással és önrész vállalásával, kerékpárút a település teljes hosszában kiépült.

Pályázatok Bugyi településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Bugyelláris Hagyomány- és Értéktörző Egyesület	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	48 668 968
Bugyi Református Egyházközség	Vidéki örökség megőrzése	46 652 999
Bugyi Nagyközség Önk. Önk.	Falumegújítás és -fejlesztés	35 987 743
		131 309 710

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Csévharaszt	„Hiányzik az észak-déli közúti átkötés a 4-es és 5-ös út menti települések között, így Csévharasztnak is nehéz Inárcsot, Kakucsot, Bugyit megközelíteni. A közút megépítése után a tömegközlekedés is fejlesztendő. A turistajelzések hiánya akadálya a turizmus tömegessé tételének.”	„Csendes, erdők által övezett, nyugodt település. A főváros és a repülőtér közelségéből számos előnye adódik. Ipari fejlesztésekre lehetőséget biztosító területei vannak. Emellett a környezet óriási lehetőséget biztosít turrák és	A tömegközlekedés problémái változatlanok Lovas túraútvonal kialakítása a vidékfejlesztési Egyesülettel folyamatban van. Ipari fejlesztés nem történt, sportversenyek szervezése nem történt. A település civil szervezetei látva a szomszédos települések példáit keresik a lehetőséget a kulturális élet fellendítésére, és a térségi kapcsolatok élénkítésére.

Csévharaszt település a HVS felülvizsgálat időpontjában még nem rendelkezik nyertes pályázattal.

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Dabas	„A tömegközlekedés komoly átszervezésre szorul, amely megnyilvánul a vasúti közlekedés feltételeinek javításában és a buszközlekedés átszervezésében, illetve infrastrukturális állapotának javításában. A megnövekedett városi forgalom miatti közlekedésbiztonsági problémák. A csapadékvíz-elvezetés hiánya.”	„A munkaerő-struktúra tényleges gazdasági igényekhez történő igazítása a szakképző iskola térségi központtá alakításával. Az ipari park térségi jelentőségének növelése. A kedvező földrajzi fekvés és a város kulturális és történelmi adottságai révén turisztikai fejlesztések, szolgáltatások bővítése. A többfunkciós sportcsarnok jobb kihasználása.”	A városrendezési tervben szerepel a központi autóbusz pályaudvar megépítése. A vasúti kocsik cseréjével a vasúti közlekedés feltételei pozitív irányba mozdultak, továbbra is probléma a menetidő. A szakképző iskola TISZK infrastrukturális és szakmai képzése megtörtént Ipari Park fejlesztése folyamatban-több nyertes EMVA pályázat is van, amelyik az Ipari Parkban működik. A várost is érintő turisztikai fejlesztés folyamatban van, az egyesület lovastúra útvonalak és lovas panziók hálózatának kiépítésekor, figyelembe véve a város térségi központi szerepét kiemelt figyelmet fordít a helyi vállalkozások és turisztikai szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételre és együttműködésre.

Pályázatok Dabas településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítelt támogatás (Ft)
Dabasi Lokálpatrióta Egyesület	LEADER IV. tengely	810 000
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület	LEADER IV. tengely	17 440 000
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület	LEADER IV. tengely	827 712
Határok Nélkül-Magyartól Magyarig-Kulturális és Turisztikai Egyesület	LEADER IV. tengely	816 000
Határok Nélkül-Magyartól Magyarig-Kulturális és Turisztikai Egyesület	LEADER IV. tengely	920 000
Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás	LEADER IV. tengely	4 070 472
Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás	LEADER IV. tengely	3 036 814
Szervál Sport és Szabadidő Egyesület	LEADER IV. tengely	756 920
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Kiserdei Fesztiválok Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Dabas és Térsége Kézműves Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Galéria Alapítvány	LEADER IV. tengely	1 000 000
Szervál Sport és Szabadidő Egyesület	LEADER IV. tengely	769 323
Trafik Kör Kortárs Művészeti Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Kiserdei Fesztiválok Egyesület	LEADER IV. tengely	952 500
Kisgyerek Alapítvány	LEADER IV. tengely	960 120
Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás	LEADER IV. tengely	1 000 000
Dabasi Fotoklub Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Dabas és Térsége Kézműves Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Igazgyöngy Közhasznú Alapítvány a Gyermekéért	LEADER IV. tengely	1 000 000
Galéria Alapítvány	LEADER IV. tengely	1 000 000
Szimultán Sport és Kulturális Egyesület	LEADER IV. tengely	860 000
Dabasi Lokálpatrióta Egyesület	LEADER IV. tengely	975 000
Szervál Sport és Szabadidő Egyesület	LEADER IV. tengely	2 000 000
Dabas Város Önk.	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	19 158 023
Dabas Város Önkormányzata	LEADER IV. tengely	1 000 000
Sári Szlovák Önkormányzat	LEADER IV. tengely	832 277
Ruszin Kisebbségi Önkormányzat	LEADER IV. tengely	259 587
Dabas Város Önkormányzata	LEADER IV. tengely	870 040
Edison House Holding Zrt.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	27 878 760

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Dabaplast Műanyagfeldolgozó és Kereskedelmi Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	6 514 330
Multi-Motor és Bringa Kereskedelmi, Forgalmazó és Javító Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	37 433 532
Makrofa Ipari és Kereskedelmi Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	17 662 486
HD-Rotatech Tervező, Tanácsadó, Gyártó és K er. Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	23 021 712
Weisz Műanyagipari Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	27 941 803
Berényi Ferenc	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	1 089 895
Morpheus-Car Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	3 881 335
Bodrogközi Gábor	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	27 570 000
Double Diagonál Bt.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	50 769 000
Palermo Dabas Vendéglátóipari Kft.	LEADER IV. tengely	259 320
Palermo Dabas Vendéglátóipari Kft.	LEADER IV. tengely	1 249 200
Weisz Műanyagipari Kft.	LEADER IV. tengely	1 792 632
Kancsár Beatrix	LEADER IV. tengely	1 510 200
Bokros Kft.	LEADER IV. tengely	2 000 000
Bálint Gábor	LEADER IV. tengely	2 000 000
		299 888 993

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Hernád	„Bár Hernád az ország közepén helyezkedik el és két jelentős főútvonal fogja közre, az autóbusz közlekedés mégis hiányos. A vasúti közlekedés lassú és nem biztonságos. A haránt irányú összekötő utak nincsenek kiépítve. Nagy hátrány, hogy a településnél nincsen lehajtó az M5-ös autópályáról, ezért az emberek mobilitása és a vállalkozások versenyképessége csökkent értékű.”	„A fiatalodó, teljes infrastruktúrával rendelkező település egyik legnagyobb lehetősége Budapest közelsége, amely bár problémát is jelent, lehetőséget nyújt a faluban letelepedő fiataloknak, hogy egészséges környezetben éljenek, mégis a fővárosban vállaljanak munkát. Központi elhelyezkedése, kulturális élete, sok jól működő civil szervezete javítja az itt lakók életminőségét.”	Autóbusz közlekedés továbbra sem megoldott, távolsági busz nem érinti a településközpontot, haránt irányú összekötő utak fejlesztésre várnak a közlekedés nem megoldott továbbra sem

Pályázatok Hernád településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Római Katolikus Plébánia	Vidéki örökség megőrzése	20 073 126
Garázs Band Alapítvány	LEADER IV. tengely	1 000 000
Hernádi Környezetvédő és Faluszépítő Egyesület	LEADER IV. tengely	565 648
Hernádi Környezetvédő és Faluszépítő Egyesület	LEADER IV. tengely	1 282 446
Biróné Csizik Éva	LEADER IV. tengely	1 000 000
Hernád Község Önkormányzat Önk.	Falumegújítás és -fejlesztés	6 022 052
Hernád Község Önkormányzata	LEADER IV. tengely	616 200
Biform Ingatlanhasznosító Kft.	LEADER IV. tengely	2 000 000
		32 559 472

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Inárcs	„Önkormányzati utak aszfaltozásának tempója, önerőből a község nem tudja megoldani, a pályázatok kis szakaszok burkolását teszik lehetővé. Az általános iskola fizikai összevonása: az alsó és felső tagozat a község két távoli pontján működik. Az elavult, korszerűtlen épület felújítása. Cél: költséghatékony működtetés. Korszerűtlen, kis kapacitású óvoda.”	„1. Budapest közúton gyorsan megközelíthető, jó tömegközlekedés. 2. Szabad iparterületek, jó közlekedéssel. 3. M5 autópályára közvetlen lehajtó. M0 és 405 főutak közelsége. 4. Növekvő lakosságszám. 5. Teljesen kiépített közművek. 6. Természetvédelmi körzet határán helyezkedik el a község, nincs környezetszennyező tevékenység a területén.”	Energetikai pályázatot nyertek az oktatási intézményre magánóvoda nyílt, ahová a térségből is viszik a gyerekeket. A település sikeresen vett részt az Integrált Községi és Szolgáltató Terek pályázaton, a projekt megvalósítása folyamatban, a beruházás megkezdődött.

Pályázatok Inárcs településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Polgárok Inárcs Községért Egyesület	LEADER IV. tengely	826 637
Inárcsi Citerás Közhasznú Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Kb35 Inárcsi Színjátszó Közhasznú Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Inárcs Birkózó és Diáksport Egyesület	LEADER IV. tengely	716 890
Inárcs Óvodás Gyermekeiért Alapítvány	LEADER IV. tengely	1 000 000
Polgárok Inárcs Községért Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Kb35 Inárcsi Színjátszó Közhasznú Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Polgárok Inárcs Községért Egyesület	LEADER IV. tengely	600 845
Kb35 Inárcsi Színjátszó Közhasznú Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Inárcs Birkózó és Diáksport Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 000
Inárcs Község Önkormányzat	Vidéki örökség megőrzése	15 892 374
Inárcs Község Önk.	Falumegújítás és -fejlesztés	31 171 236
Inárcs Község Önkormányzata	LEADER IV. tengely	1 600 200
		58 808 182

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Kakucs	„Folyamatosan csökken a munkahelyek száma. Megélhetési gondok, munkanélküliség, amely elsősorban a roma népességet sújtja. Pénzügyi és fejlesztési forráshiány, beépíthető lakótelkek hiánya. A belső úthálózat, a járdák kiépítetlensége, a csapadékvíz elvezetés megoldatlansága. Szabálytalanul kialakult, nagy kiterjedésű hulladéklerakó hely a belterülethez közel.”	„Gazdasági és iparterület kialakítása, mivel Kakucs község Magyarország központi régiójának része, az M5-ös autópálya terület felértékelő hatását élvezi, továbbá jók a közlekedési adottságok Budapest, Dabas és Újhartyán felé, mely a munkahelyteremtésben meghatározó.”	A tömegközlekedés problémái változatlanok Lovas túraútvonal kialakítása a vidékfejlesztési Egyesülettel folyamatban van. Ipari fejlesztés nem történt, sportversenyek szervezése nem történt. A településen a civil szervezetek által kezdeményezett programok száma megnövekedett, térségi együttműködések alakultak kulturális és zenei területeken.

Pályázatok Kakucs településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Kakucs Községi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Önk.	Falumegújítás és -fejlesztés	14 364 537
Deák Ildikó	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	5 437 858
Deák Tünde	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	23 648 778
		43 451 173

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Örkény	„A heterogén összetételű népességgel rendelkező városban a munkavállalók alacsony képzettségi szintje meggátolja az igényesebb, nagyobb szakképzettséget igénylő vállalkozások letelepedését, emiatt a vállalkozások betelepülése lassú. Bár helyi piaccal rendelkezik, ez a piac nem ad megfelelő lehetőséget a mezőgazdasági termelők árújának értékesítésére.”	„A jelentős történelmi múlttal rendelkező település nemrégén kapott városi rangot. Jó megközelíthetősége, kiépült infrastruktúrája predestinálja arra, hogy a mikro-térség központja legyen. Központi elhelyezkedése biztosítja, hogy mind a turisztikai, mind a munkahelyteremtő vállalkozások szempontjából felmerülő lehetőségeit kihasználhassa.”	A heterogén lakosság összetétel főleg az oktatásban okoz problémát, és a munkavállalás területén. Közmunka program átalakítása nehezíti az elhelyezkedést, felújításra és bővítésre szorul a helyi piac, aminek megvalósítására az eddigi EMVA pályázatok során nem volt lehetőség (a település nem volt jogosult a lélekszám miatt a falumegújítás- és vidéki örökség támogatások igénybevételére. Mikro-térségi összefogásban pályázati támogatást nyert az Esély Szociális Szolgálat központi épületének kialakítására, az udvardi kistérséggel pedig a távmunka program kidolgozására kaptak támogatást.

Pályázatok Örkény településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Örkény Szépítő Egyesület	LEADER IV. tengely	30 245 040
Örkény Város Egyesület	LEADER IV. tengely	811 260
Örkény Város Lövészklub Egyesület	LEADER IV. tengely	1 081 680
Örkényi Horgász Egyesület	LEADER IV. tengely	1 000 500
Örkényi Polgárőr Egyesület	LEADER IV. tengely	256 830
Unisono Művészeti Egyesület	LEADER IV. tengely	965 200
Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft.	LEADER IV. tengely	961 733
Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft.	LEADER IV. tengely	317 498
Örkény Városfejlesztési Nonprofit Kft.	LEADER IV. tengely	770 000
Örkényi Cigány Kisebbségi Önkormányzat	LEADER IV. tengely	533 900
Örkényi Cigány Kisebbségi Önkormányzat	LEADER IV. tengely	697 680
Sebők Attila	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	19 749 846
Mészáros Jánosné	Mikrovállalkozások létrehozása és	6 042 324

	fejlesztése	
Rajszkyné Dancsó Gabriella	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	20 762 226
		84 195 717

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Pusztavacs	Előregedő falu, csökkenő születésszám, amely maga után vonja a vállalkozások számának csökkenését, ezzel elősegítve az elvándorlást és az ingázást. A település zsákjelleget fogva rossz és szervezetlen a közlekedés. A mart aszfaltos belső úthálózat rövid időn belül meleg aszfalt borítást igényel.	„Az ország földrajzi középpontja, valamint az Alföld egyik legnagyobb kiterjedésű erdeje jó lehetőséget biztosít a gyalogtúra-, kerékpár- és lovassportnak. Az erdőben lévő jól felszerelt kedvező adottságokkal bíró "Pihenőré" valamint a NEFAG Zrt. kezelésében lévő "Vadászház" miatt turisztikai szempontból jó lehetőségei vannak a településnek.”	A településen működő oktatási intézmény korszerűsítése és felújítása megtörtént, az intézmény a helyi közösségek rendezvényeinek lebonyolítására is alkalmas tornateremmel bővült, és folyamatban van a település legfontosabb közösségi terének felújítására beadott pályázat elbírálása. A térség turisztikai fejlesztései szempontjából kiemelt szerepet kap a településhez tartozó "Ország Közepe", Magyarország geográfiai középpontja, melynek turisztikai látványossággá történő fejlesztését a vidékfejlesztési egyesület is támogatja.

Pályázatok Örkény településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Pusztavacsi Római Katolikus Plébánia	Falumegújítás és -fejlesztés	32 134 031
Via-Pack Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	5 622 672
		37 756 703

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Táborfalva	„A heterogén összetételű lakosság miatt nem beszélhetünk tradicionális faluközösségről. A szociális okok miatti beköltözések hátrányosan befolyásolják a lakossági szolgáltatások minőségét és mennyiségét. A lakosság létszámához viszonyítva kevés a helyi munkalehetőség. A településen belüli jelentős távolságok miatt a hosszú önkormányzati úthálózatnak nem megfelelő az állapota.”	„A jó földrajzi fekvés miatt kedvező lehetőségek várnak az idetelepülni kívánó ipari, illetve mezőgazdasági tevékenységet végző kis, közép és nagy vállalatoknak. A település lélekszámához képest jelentős a civil szervezetek száma és aktivitása. Széles a szabadidős tevékenységek tára a horgászattól az off-road-ig.”	Már csak az állami tulajdonú utak a rosszak, az önkormányzati utakat felújították a településen belül. Az UMVP III. tengelyének falumegújítási támogatásával megvalósult a művelődési ház és az azt körülvevő park felújítása. Aktív civilszervezeti tevékenység jellemzi a települést, kezdeményezésükre az Örkény-Tábori Lovas Kiképző központ emlékszobájának kialakítása megkezdődött.

Pályázatok Táborfalva településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Táborfalva Község Önk.	Vidéki örökség megőrzése	39 094 657

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Tatárszentgyörgy	<p>„A települést szinte körülölelő lőtér lezárása, és a lakosság vegyes összetétele, valamint az alacsony végzettségűek magas aránya miatt a munkanélküliek száma magas. Kevés a helyi munkalehetőség, az úthálózat, a járdák kiépítetlensége a csapadékvíz elvezetése megoldatlan. Felújításra vár az óvoda-konyha és a közösségi ház kialakítása.”</p>	<p>„A környezeti adottságok miatt a falusi turizmus és az ezzel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése (szálláshely, vendéglátás, vadásztatás. A falu tradícióit, lehetőségeit kihasználva a hagyományos állattartás és növénytermesztés oktatása, bemutatása. A védett állatok és növények élőhelyének megőrzésével a területek bekapcsolása a turizmusba.”</p>	<p>Az utóbbi évek történései és az ehhez kapcsolódó média hírek meghatározzák a településről alkotott képet. A település a hozzákapcsolódó negatív élmények megváltoztatásának szándékával szervezi a mindennapjait. A munkanélküliek száma továbbra is magas, a településen nincs komoly érdeklődés a munkahelyteremtésre, ez elsősorban a település elhelyezkedése, földrajzi adottságai miatt van így. Az UMVP III. tengely támogatásával a falu központjában játszótér-közösségi tér fejlesztése valósult meg, mely elsősorban a kisgyermekes szülők egymásközi kapcsolatteremtésének és tapasztalatcseréjének a helyszíne, valamint a gyermekek egyéni készségeinek fejlesztésére alkalmas.</p>

Pályázatok Tatárszentgyörgy településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Tatárszentgyörgyi Római Katolikus Plébánia	Vidéki örökség megőrzése	28 028 341
Tatárszentgyörgyi Stipa Népi Hagyományőrző Egyesület	Vidéki örökség megőrzése	15 534 963
Közalapítvány a Tatárszentgyörgyi Gyermekekért Közalap.	Falumegújítás és -fejlesztés	41 848 496
Együtt Tatárszentgyörgyért Alapítvány	LEADER IV. tengely	1 000 000
Tatárszentgyörgy Községi Önkormányzat	LEADER IV. tengely	933 798
Tatárszentgyörgy Községi Önkormányzat	LEADER IV. tengely	265 985
Tatárszentgyörgy Községi Önkormányzat	LEADER IV. tengely	1 540 000
		89 151 583

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Újhartyán	„A bölcsődés korú gyermekek elhelyezése nem megoldott, emiatt szülei munkavállalási esélyei csökkentek, az óvoda épületének állapota erősen leromlott, felújítása gazdaságtalan.”	„Újhartyán község legnagyobb lehetősége az Ipari Park megléte, amely a kissé előregedő faluba vonzza a letelepülni vágyókat, illetve fontos még a sváb hagyományok megőrzése, hiszen döntő többségében svábok lakják a települést.”	A települési önkormányzat által benyújtott KMOP pályázat eredményeképpen hat csoport befogadására alkalmas német nemzetiségi óvoda épült, mely a legmodernebb geotermikus fűtésrendszerrel van ellátva. Az Ipari Park területén működő nemzetközi (japán, svéd, ír) vállalatok nagyban hozzájárulnak a környék munkahely megtartó erejéhez. A környezetkárosító tevékenységtől mentes lakókörnyezetet a tervek szerint Dabasra települő cementcsomagoló üzem létesítése veszélyeztetheti, ami hatással lehet a letelepülni vágyók számára. A sváb hagyományok megőrzését a helyi civil szervezet hagyományőrző és hagyományteremtő rendezvényei segítik.

Pályázatok Újhartyán településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Gyémánt Lovaspark Közhasznú Sport Egyesület	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	51 923 896
Ország Középe Lovas Közhasznú Egyesület	LEADER	1 000 000
Gyémánt Lovaspark Közhasznú Sport Egyesület	LEADER	1 000 000
Lantos Mihály Lovas Közhasznú Egyesület	LEADER	1 000 000
Újhartyán Hagyományőrzése a Jövőért Alapítvány	LEADER	843 991
Hercel Sváb Hagyományőrző Egyesület	LEADER	812 800

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Gyémánt Lovaspark Közhasznú Sport Egyesület	LEADER	1 000 000
Lantos Mihály Lovas Közhasznú Egyesület	LEADER	1 000 000
Ország Középe Lovas Közhasznú Egyesület	LEADER	1 000 000
Kancsár Zoltán	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	32 212 500
A+V' Invest Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	LEADER	2 000 000
Faluközpont Ingatlanhasznosító Kft.	LEADER	2 000 000
Újhartyán KVÜ és Ország Középe Iparipark	LEADER	1 985 400
Pedi-Com Kereskedelmi Kft.	LEADER	899 400
Silence Kereskedelmi és Vendéglátó Kft.	LEADER	300 000
		98 977 987

Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Újlengyel	„Probléma a tömegközlekedés szervezetlensége, elégtelensége, amely megnehezíti a térségi intézmények elérését, illetve a munkavállalást és a bejáró tanulók közlekedését. Az alapfokú egészségügyi infrastruktúra leromlott állapotú, ez negatívan befolyásolja a településen élők életkörülményeit. A tanyavilág infrastruktúrája hiányosan kiépített.”	„A település lehetősége a környezetéből és adottságaiból fakadó (pl. 49°C-os termálvíz, 16 ha parkerdő) ún. szelíd turizmus fejlesztése. A nyugodt, környezetkárosító tevékenységtől mentes, egészséges lakókörnyezet, a magas szintű szolgáltatások helyi kialakításával vonzó célterülete lehet mind az idetelepülőknek, mind az ideérkező vendégeknek.”	A tömegközlekedés javítását célzó intézkedések következtében javult a helyzet a térségi központ és a szomszédos települések elérhetőségét illetően. A Hernád-Újlengyel összekötő út megépülése (jelenleg tervezés alatt) további eredményeket hozhat a közlekedési feltételek javulása szempontjából. A település művelődési központja UMVP III. tengely keretében került felújításra. Az egészségügyi központ felújítása és eszközbeszerzésének támogatása továbbra is indokolt.

Pályázatok Újlengyel településről (III., IV. tengely):

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Újlengyeli Diáksport Egyesület	LEADER	1 000 000
Kőrösi Csoma Sándor Egyesület	LEADER	859 739
VATYA NÉPE Egyesület	LEADER	1 000 000
Bio-Élet Közhasznú Egyesület	LEADER	1 000 000

Ügyfél neve	Jogcím	Megítélt támogatás (Ft)
Bio-Élet Közhasznú Egyesület	LEADER	500 000
VATYA NÉPE Egyesület	LEADER	1 000 000
Újlengyeli Diáksport Egyesület	LEADER	1 463 040
Újlengyeli Diáksport Egyesület	LEADER	568 960
Újlengyel Községi Önk.	Vidéki örökség megőrzése	12 088 652
Újlengyel Község Önkormányzat	LEADER	492 800
Vizitündér Kft.	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	52 194 659
LDVS Kft.	LEADER	1 080 000
Surmanbau Építőipari és Szolgáltató Kft.	LEADER	672 632
Pannon-Hungarikum Kft.	LEADER	1 669 200
Zöld Falevél Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	LEADER	748 638
		76 338 320

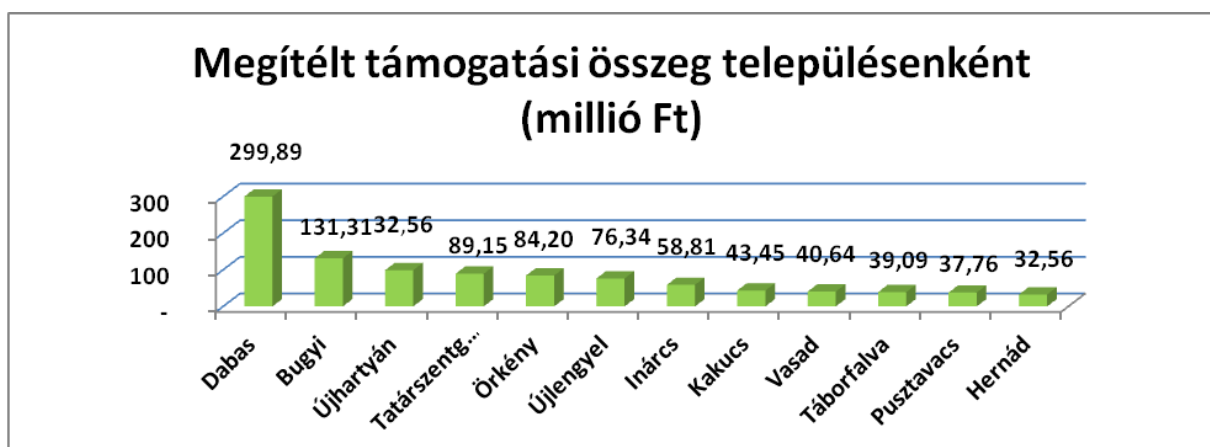
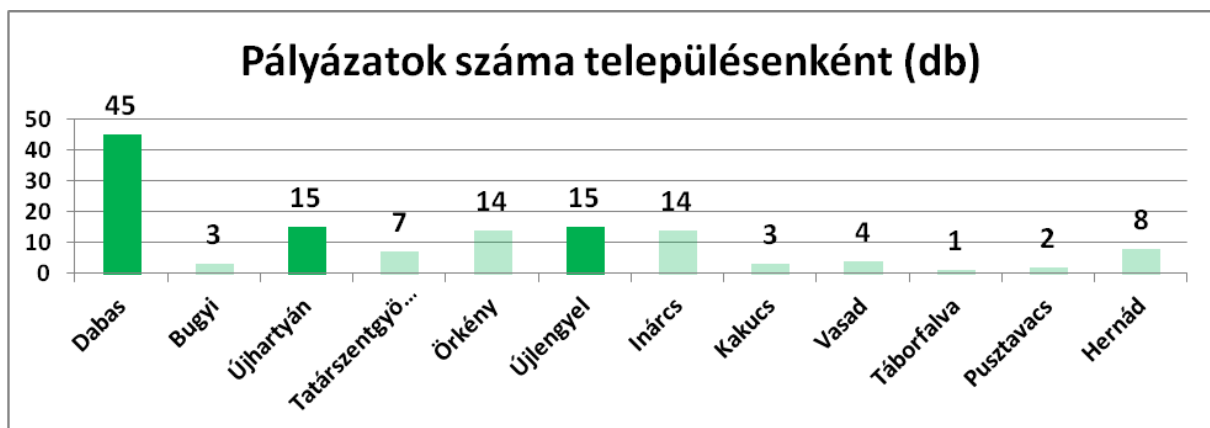
Település neve	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen	Változások
Vasad	„Tornaterem és a közösségi terek hiánya, az iskola korszerűtlensége. A közlekedés biztosítása mindenki számára. A termőterületek gyenge minősége, a vidék struktúraváltásának elmaradása. Rossz minőségű járdák, rossz közlekedési feltételek a tanyavilágban. Közterületek élhetőségének hiánya (parkosítás, köztéri játékok, játszótér, fásítás, virágosítás, tanösvény kialakítása stb.)” Rendelő felújításra szorul, egészségközpontra lenne szükség.	„Sportpálya fejlesztése. Vállalkozások fejlődése. A homok gazdaságos művelésének biztosítása, a mezőgazdasági tevékenység hatékonyságának növelése. Turizmus lehetőségének segítése, biztosítása. A főváros közelsége, a repülőtér közelsége, az MO és az elkerülő gyors elérhetősége. A tiszta levegő, a sok erdő. Az országos piros túraútvonal helyi és térségi kapcsolódása, kapcsolatai.”	Pályázati támogatásból és önkormányzati hitelből megvalósult az iskola épületének teljes felújítása és kibővítése, valamint a település egyik központi területén UMVP III. tengelyes támogatással ifjúsági játszópark épült. A térség településeit összekötő turisztikai útvonal kidolgozásakor figyelembe vesszük a helyi sajátosságokat, és a fejlesztést a helyi szolgáltatók bevonásával szeretnénk megvalósítani.

Pályázatok Vasad településről (III., IV. tengely):

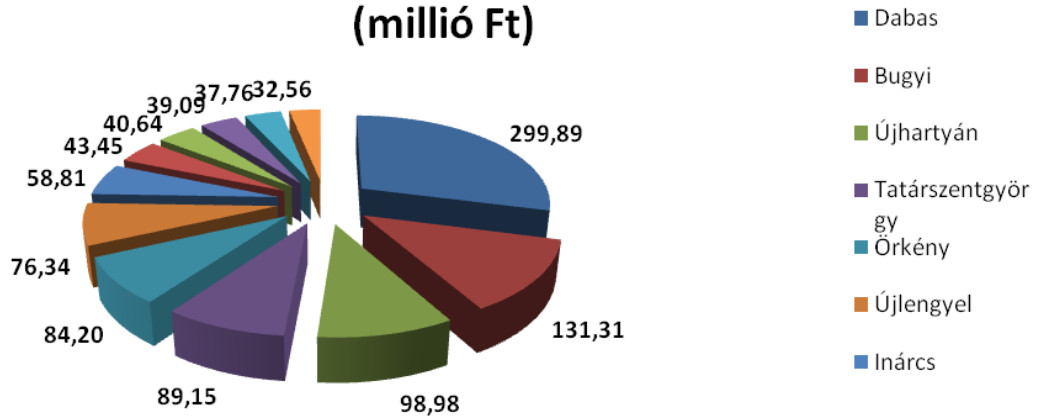
Ügyfél neve	Jogcím	Megítelt támogatás (Ft)
Vasad Község Önk.	Falumegújítás és -fejlesztés	8 440 277
Vasad Község Önkormányzata	LEADER	1 256 025
Vasad Község Önkormányzata	LEADER	1 081 680
Tendence Hungary Vendéglátó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	29 866 839
		40 644 821

Az alábbi grafikonokon tekinthetők meg a pályázatok adatai települések szerinti bontásban:

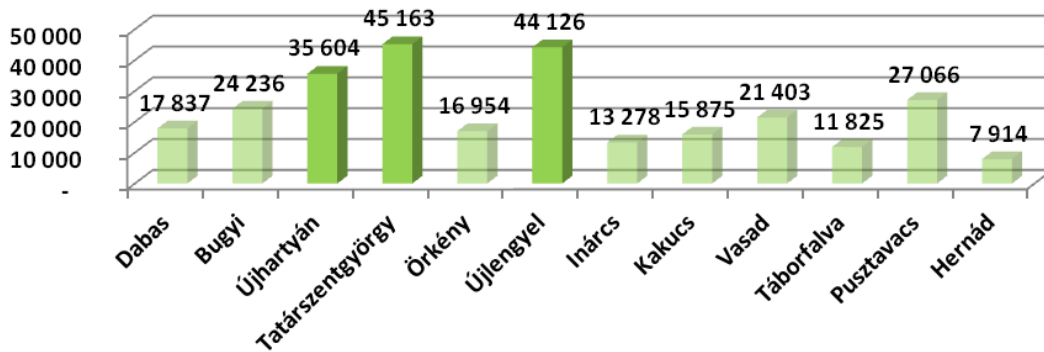

Megítélt támogatási összeg településenként (millió Ft)

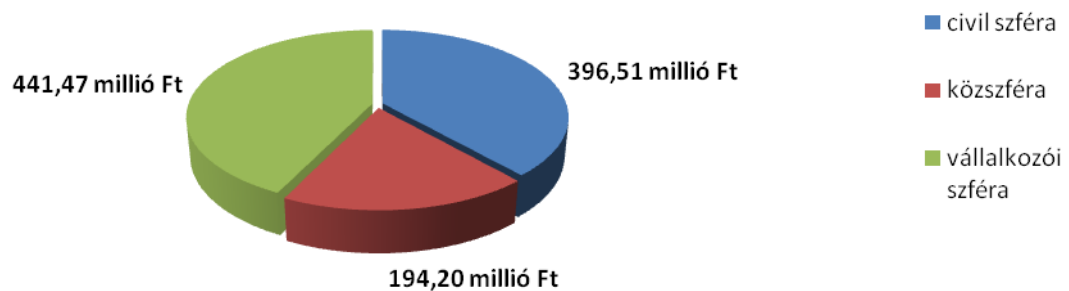
1 főre jutó megítélt támogatási összeg (Ft)

Az alábbi grafikon a támogatási összegek szférák szerinti megoszlását szemlélteti:

Szféránkénti támogatási összeg (millió Ft)

A HVS-ben szereplő tíz legfontosabb gazdaságfejlesztési javaslat és az eddig elért eredmények:

1. „A térségben működő, ill. leendő mikro- és kis vállalkozások támogatása: vállalkozások beindításában, uniós forrásokra pályázók támogatás nyújtásában, gazdasági övezet fejlesztésében, munkahelyet teremtő fejlesztési beruházások, valamint eszközbeszerzések támogatásában valósulhat meg. Ezekre a támogatásokra azért van szükség, mert a mikro- és kis vállalkozások jelentős része tőkeszegény, fejlődésükben megrekedtek

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület munkaszervezete aktívan közreműködik az EMVA pályázatok által nyújtott lehetőségek térségi kommunikációjában, pályázati tanácsadással segíti a mikro- és kisvállalkozások elképzeléseinek megvalósítását.

A teljes pályázati folyamat során figyelemmel kísérjük a pályázók, támogatást igénylők aktuális problémáit, segítünk azok megoldásában, és igyekszünk egyéb pályázati forrásokra, lehetőségekre is felhívni a figyelmüket.

Tevékenységünknek köszönhetően a térség vállalkozói bizalommal fordulnak hozzánk és az Egyesület tagjaihoz pályázati kérdésekben, mi pedig igyekszünk mindenben a segítségükre lenni.

2. „Önálló és egységes térségi arculat kialakítása, megjelenés a médiában, az interneten és minden egyéb értékesítési fórumon. Térségi honlap/információs portál létrehozása, működtetése a szolgáltatók összefogásával. A térség vonzásadottságain alapuló fő turisztikai irányok és az ezeknek megfelelő turisztikai termékek, csomagok kialakítása. Közös térségi turisztikai és információs kiadvány megjelentetése havonta. Községi információs pont és információs terminál-hálózat kiépítése. A megoldási javaslat alapjocíme LEADER-fejlesztés

A turisztikai fejlesztések továbbra is hangsúlyos szerepet kapnak, a kapcsolódó időszaki marketing kiadványok megjelenése folyamatos, az aktuális projektekhez kapcsolódóan. Rendszeres kiadvány megjelentetéséhez pillanatnyilag nem áll forrás az Egyesület rendelkezésére.

Az egyesület által működtetett honlap térségi információs portálként működik, naponta többször frissül, aktuális információkkal látja el a helyi médiát, és a térség lakosságát egyaránt.

3. A piaci versenyhelyzet a termelés összehangolására, a biotermesztés népszerűsítése és támogatása, a termelő és a fogyasztó közvetlen találkozási minőségi termékek előállítására

ösztönöz. A biotermesztés nagy élőmunka-igénye miatt minimális átképzéssel munkát tud biztosítani a hátrányos helyzetűeknek is pl. fogyatékkal élők, inaktív nők

A helyi piacok kialakítására volt lehetőség az UMVP III. tengelyének Falumegújítás célterülete támogatási lehetőségei között, azokban a városokban, ahol a piac életképes, már forrásokból megvalósították őket. A kistelepüléseken az eddigi tapasztalatok alapján a piacokra nem mutatkozik igény, hiszen a kertés családi házas lakókörnyezetben mindenki meg tudja termelni azokat a zöldségféléket, melyeknek árusítására a piac lehetőséget biztosít.

Az őstermelőket érintő értékesítési lehetőségek változásával, valamint a biotermelés és a környezetvédelem népszerűsítésével szeretnénk helyi termékhálózatot létrehozni.

4. A turisztikai fejlesztések megvalósítása, a vonzásadottságokhoz alkalmazkodó turisztikai fejlesztések megvalósítása továbbra is kiemelten fontos. A szolgáltatók számára szervezett képzések, tudásátadás és tapasztalat csere, valamint minőségbiztosítási rendszer bevezetésére alkalmas módszertan kidolgozása szerepel a kitűzött célok között.

További cél a turisztikai fejlesztések között a civil szervezetek támogatása non-profit szolgáltatási tevékenység ellátására, minőségi falusi szálláshelyek létrehozása, nyári- és egyéb tematikus táboroknak, erdei iskoláknak megfelelően kialakított épületek fejlesztése,

Falusi vendéglátó helyek kialakítására és az ehhez kapcsolódó képzések szervezésére a hiányzó látogatói bázis miatt nem mutatkozott igény. Ifjúsági szálláshelyek kialakítására több pályázati is érkezett be, és a LEADER pályázati forrásokból már valósult meg ifjúsági program támogatása. Az UMVP III. tengely második körének támogatási igényei között is van megvalósítás alatt álló, vagy arra váró turisztikai fejlesztés, mely a fentiek alapján került megfogalmazásra, elbírálásuk folyamatban van.

5. „Az Annex 1-es termékek listáján nem szereplő szárazságtűrő növények termesztésének támogatása, beleértve az átfogó homokhátsági mezőgazdasági stratégia elkészítését, a kutatást, nemesítést, a tájékoztatást, átképzést is. Lehetőség biztosítása jó minőségű szaporítóanyag beszerzésére, a föld megművelésére alkalmas eszközvásárlásra, homokot megkötő és a vízmegtartást segítő hagyományos és új, pl. energiaforrásként is hasznosítható növénykultúrák telepítésére. A termelés összefogása és –hangolása a homokhátsági körülmények közötti fenntartható növény-és állattartásra. A megoldási javaslat alapjocíme

A fenti célterület támogatása nem lehetséges az UMVP III.-IV. tengelyének támogatási keretein belül, ezért ezeknek a fejlesztéseknek a megvalósításához egyesületünk keresi a megoldásokat, és az igénybe vehető forrásokat.

6. Támogatni szükséges a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci beilleszkedését. A vállalkozóvá válás, önfoglalkoztatás támogatása sok, most még munka nélkül állónak adhat esélyt megélhetésének biztosítására. Szükség van a mikrovállalkozások fejlesztése kapcsán, a szakképzés bővítésére, iskola rendszeren kívüli képzések szervezésére.

A gazdasági válság hatására megváltozott munkaerő-piaci viszonyok figyelembevételével szeretnénk elhelyezkedést segítő képzéseket szervezni a térségben, de az adott körülmények között a munkahelyek megtartása, és távmunka-lehetőségek népszerűsítésére tudunk fókuszálni pillanatnyilag.

7. Egyedi vagy komplex (napelemes elektromos energia előállítás; napkollektoros /főleg vákuumcsöves/ HMV előállítás, fűtéstámasztás; hőszivattyús fűtés, esetleg HMV előállítás /elsősorban föld, vízbázisú primerkör esetén/; biomassa hasznosító rendszerek) alternatív

energiaellátó rendszerek tervezésének támogatása a vezetékes energiaellátó rendszerektől elzárt gazdaságok és az innovatív, kis energiaigényű vállalkozások részére. Kisléptékű, bemutatható pilot projektek támogatása, mely katalizátorként hathat e rendszerek gazdasági célú terjedésére.

A fenti célok megvalósításához az Új Széchenyi Terv pályázatai biztosítanak támogatási lehetőséget. Egyesületünk a támogatások igénybevételének, feltételeinek kommunikációjával, és a környezetvédelem, fenntartható fejlődés szempontjainak figyelembevételével tud marketing- és információs támogatást nyújtani a helyi szereplők számára.

8. „Termelői hálózat, termelő, értékesítő szövetkezetben való tömörülés elősegítése, ill. létrehozásának támogatása. Ez a termelés megszervezésében, értékesítésében, raktározásában nyújt biztonságot, valamint a termények könnyebb eladhatóságát és a termelők hatásosabb érdekvédelmét segíti. Az összefogás szélesebb körű piaci ismereteket és ismertséget hoz, nagyobb mennyiségű standard, "bio" minősítésű áruval olyan piaci szegmensek érhetők el, amelyek eddig nem voltak lehetségesek

A helyi termékhálózat kiépítésének első állomása a helyi termékkatalógus elkészítése, mely célkitűzéseink között szerepel. Az ezzel kapcsolatos előkészítő munkák elkezdődtek, a hálózat létrehozásához és működtetéséhez is szeretnénk forrásokat biztosítani.

9. „Határon túli kapcsolatok szervezése, bővítése, gondozása, fejlesztése, melyek előnyei számos területen megmutatkoznak. Ezek a kapcsolatok hozzájárulnak a helyi gazdaság és turizmus fejlődéséhez, egymás erősségeinek jobb megismeréséhez, közös pályázati lehetőségek megtalálásához. Fontos az iskolák közötti, a kulturális és a sportéleti cserekapcsolatok. A tapasztalatcsere elősegítheti a környezetvédelem, a társadalom (nemzetiségek, fogyatékkal élők, fiatalok, idősek) problémáinak átfogó megértését, tudatosítását

Egyesületünk az elmúlt két év során nagyon sok nemzetközi kapcsolatra tett szert, pillanatnyilag négy nemzetközi együttműködésben veszünk részt. Ezek főleg a települések és közösségek közötti együttműködést, a környezet és a vidéki örökség megóvását, a helyi minőségi márka kidolgozását, valamint a turizmus fellendítését célozzák meg. További nemzetközi együttműködések támogatására központi forrásból van lehetőség.

10. A helyi termékhálózat kialakításával összhangban szeretnénk megteremteni a helyi termelők számára a térség településein működő élelmiszer termelő és feldolgozó hálózatok létrehozásának lehetőségét. A "Helyi Márkavédjegy" projekt megvalósítása folyamatban van, LEADER IV. tengely támogatási igényhez kapcsolódó pályázatok beadása várható.

A 2007-ben megfogalmazott tíz legfontosabb szolgáltatás-, falu- és településfejlesztési javaslat, és a megvalósulás aktuális helyzete:

1. „Ország közepe identitástudat kialakítása. A már meglévő programok feltérképezése, összehangolása, hagyományteremtő térségi nagyrendezvények létrehozása önkormányzati, civil és vállalkozói együttműködéssel. A nagyrendezvények révén megismertethető a térség kultúrája az országosan és nemzetközi szinten egyaránt. Az ország közepén helyezkedünk el, minden irányból jól megközelíthetően, de szükséges a rendezvényhelyszínek és megközelítésük infrastruktúrájának fejlesztése és akadálymentesítése. A Helyi Akciócsoport által támogatott térségi rendezvények, kulturális programok, mint a "KözépPont Fesztivál", "Kárikittyom Gasztronómiai Fesztivál", "Hartyánfeszt", "Dabasi Halfőző Fesztivál", "Házunk

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

Hazánk Kiállítás", évi rendszerességgel megrendezésre kerülnek, az Egyesület LEADER fejlesztési forrásainak felhasználásával.

A helyi identitástudat a kulturális rendezvények által erősödik az eddigi LEADER támogatások egy részét kulturális rendezvények megvalósítására fordítottuk és továbbra is támogatni kívánjuk az ilyen jellegű fejlesztéseket.

2. „A lehulló esőmennyiséget hasznosítani szükséges oly módon, hogy azt megfelelő csatornahálózatokon keresztül olyan helyre juttatjuk, ahol lehetőség van a megőrzésre és későbbi hasznosítására (záportározók). Az esővíz megfelelő kezelése komoly lehetőség a mezőgazdasági területek öntözésére, a már meglévő tavak táplálására (pl. Dabas, Tatárszentgyörgy, Örkény, Táborfalva, Pusztavacs), és a kiszáradt tavak revitalizálására (pl. Dabas, Hernád, Újhartyán). A kiszáradt tómedrek feltöltésére természetesen más, alternatív lehetőségeket is ki kell használni. Ezen túl a meglévő és a létrejövő tavak a turisztikai kínálat bővülését is lehetővé teszik. Az UMVP III. tengely támogatásával az "újhartyáni víztározó" revitalizálása megtörtént, a tó turisztikai célú fejlesztése folyamatban van. A vízfelület megjelenésével a természeti környezet is megváltozott, a tó körüli madár- és növényvilág alkalmas a térség jellegzetes növényeinek, és élővilágának bemutatására, madármegfigyelő pontok létesítésére. A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület által minden évben megrendezett Felső-Homokhátság Teljesítmény Túra a tópart mellett vezet el, biztosítva ezzel az együttműködés lehetőségét, a fejlesztés bemutatásának lehetőségét a térség lakói, és a programon résztvevő turisták számára.

A fenti fejlesztések megvalósítására térségi összefogással és különböző támogatási lehetőségek igénybevételevel tud megvalósulni. Az elmúlt évek esős időjárásának következtében a csapadékelvezetése okoz inkább problémát a településeken, melyet minden önkormányzat saját lehetőségeinek figyelembe vételével kezel.

3.„Indokolt azokat civil- és gazdálkodó szervezeteket ösztönözni, amelyek képesek és hajlandók mintaeértékű jó gyakorlatokat fenntartani és folyamatosan bemutatni. A területi kiegyenlítettség, a szakmai feltételek és az egyenlő esélyek biztosítása érdekében a végrehajtásba minden településről be kell vonni az egészségügyi vállalkozásokat is. Az eredményes megvalósítás érdekében teljes térségi együttműködésre, összefogásra van szükség. Az intézményes foglalkoztatási és oktatási szintektől el kell jutni a konkrét családokig. Elkerülhetetlen a helyi közösség minden településének bevonása a megvalósításba. A megoldási javaslat alapjocíme: LEADER-térségen belüli együttműködés

Az Egyesület több olyan civil kezdeményezést is támogatott, mely a fenti javaslatok megvalósítása érdekében jött létre. (kézművesek, hagyományőrző- és művészeti csoportok, kulturális szerveződések, magánerdő-tulajdonosok csoportja). A HVS-hez való illeszkedésük kiemelt szempont. A Dabas és Térsége Kézműves Egyesület tagjai által megvalósított civil sikeres eszközbeszerzési pályázat lehetővé tette térségi helyi termékvásárok és kulturális rendezvények megvalósítását. A Dabasi Lokálpatrióta Egyesület által minden évben megrendezett térségi "futónap", az újhartyáni német nemzetiségi csoport által megvalósított "Hartyáfest", az I. Dabasi Halászlé Köztársaság közreműködésével szervezett fesztiválok látogatottsága meghaladja az ezer-ezerötszáz fős látogatottság számot, és hozzájárul a térség turisztikai vonzáserejének növeléséhez.

4. „Térségi szintű összefogás segítségével komplex élményláncok, motoros járművek elől elzárt, ún. zöld utak, kalandtúrapályák megtervezése, kialakítása a már meglévő erdei és pusztai utak felhasználásával. A turisztikai szolgáltatók szakmai és nyelvi továbbképzése. Tanösvények kiépítése a természeti ritkaságok (tartós szegfű, törpe nőszirm, ősbörökás)

megismertetésére, élőhelyük megőrzésével. A túraútvonalak bekapcsolása a helyi lakosok, turisták egészségmegőrző programjába, rehabilitációjába akadálymentesítéssel. A "Betyárdombi Tanösvény" Táborfalva település természeti értékeit mutatja be, és lehetővé teszi katonai lőtér területén vezetett túrák látogatását. A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület 2010 óta minden évben megrendezi a 20 és 30 km-es teljesítmény túrát Dabas és Pusztavacs, valamint Örkény települések között, a térségi turisztikai fejlesztések program keretein belül.

5. „A kulturális örökség megőrzése és átörökítése érdekében komplex történelmi tematikus programcsomagokat szükséges összeállítani, amely segítségére lehet a gyalogos, a kerékpáros, a természetjáró diákturizmus és a kalandturizmust fejlesztő vállalkozásoknak, önkormányzatoknak és civil szervezeteknek. Motoros forgalom elől elzárt túraútvonalak kell fejleszteni. Több jelölt túraútvonalra van szükség, ami akár programlehetőségtől programlehetőségig kalauzolja a látogatókat. A lovas-turisztikai fejlesztések megvalósítása folyamatban van, együttműködésben a helyi szolgáltatókkal és a települések önkormányzataival, valamint a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetével. Továbbra is célként jelöljük meg.

6. „Egyedi vagy komplex (napkollektoros /főleg vákuumcsöves/ HMV előállítás, fűtéstámasztás; hőszivattyús fűtés, esetleg HMV előállítás /elsősorban föld, vízbázisú primerkör esetén/; biomassa hasznosító rendszerek) alternatív energiaellátó rendszerek tervezésének támogatása. Adott esetben kisléptékű, bemutatható pilot projektek támogatása, amelyek katalizátorként hathatnak e rendszerek terjedésére

Az alternatív energiaellátó rendszerek megjelenése a térségben a következő időszakban várható. Településenként előfordul megvalósult energiatakarékos beruházás, mely a települési önkormányzatok közreműködésével, pályázati támogatásból valósult meg.

7. „Elsősorban civil szervezetek, önszerveződő közösségek fordítsanak gondot a túraútvonalakon a kerékpáros közlekedés lehetőségének megteremtésére, erdők és füves kaszálók kitisztítására, valamint a kisebb javításokra. Az alternatív közlekedési útvonalak létrehozásával megteremthető a kerékpáros forgalom közutat elkerülő lebonyolítása. Ez a megoldás nem jelenti szilárd burkolatú kerékpárutak kiépítését, sokkal inkább pl. az erdei utak kerékpározhatóvá tételét

A turisztikai fejlesztésekhez kapcsolódóan lehetőséget látunk az alternatív közlekedési útvonalak kidolgozására, ennek érdekében egyesületünk idén a 4. térségi gyalogos túra megszervezését tervezi.

8. „A meglévő értékek megőrzésén és védelmén túl támogatni kell a felújítandó lakóházakon és elsősorban a közösségi épületeken a hagyományos építészeti elemek és technológiák alkalmazását, faluházak, tájházak, tájudvarok, közösségi terek építését, létrehozását, felújítását. Még fellelhetők azok az autentikus források, amelyek alapján akár minden településen hitelesen reprodukálható legalább egy, a hagyományos életformának megfelelő lakó- és vagy közösségi tér.

Az UMVP III. tengely falumegújítás és vidéki örökség jogcímekre kiírt támogatási lehetőségével több település is élt. A hagyományos életforma bemutatása több fejlesztéshez is kapcsolódik, megvalósításuk folyamatban van. Több településen valósult meg egyházi kezelésben lévő épületek, templomok felújítása (Bugyi, Tatárszentgyörgy, Hernád, Pusztavacs), valamint olyan közösségi tevékenységeknek helyt adó épületek felújítása, mint a táborfalvai kultúrház, a hernádi és inárcsi tájház, valamint kézműves tájház létrehozása Bugyi településen.

9. „A kulturális hagyományok megőrzése, átörökítése szempontjából elsődleges fontosságú térségi és térségen kívüli programok szervezése, tánccház programok biztosítása, a lakosság igényei szerinti műsorszolgáltatás. A működő hagyományőrző csoportok munkáját szakmai téren támogatni szükséges, segítséget nyújtani rendezvényeik megszervezéséhez mind a térségen belül, mind kívül.

További projektek megvalósítására a LEADER IV. tengely keretén belül van még lehetőség.

10. „A sportegyesületek, iskolák támogatása a tömegsport megteremtésére több sportágban. Bajnokságok, mérkőzések szervezése, a sport több ágának a megismertetése. Szükséges térségi szinten bajnokságok, sportversenyek szervezése. A versenyport jeles személyeivel és csapataival kapcsolatot kell teremteni. Ösztönözzük, hogy a térségi sportrendezvényeket az ifjú korosztály szervezeten látogassa. A gyermekek révén a szülők is bevonhatók családi versenyek és bemutatók szervezésével. Szükséges mozgalmat indítani a sport megszerettetésére és művelésére. A fenntartható turizmus fejlesztés és a környezet megóvása érdekében autó-, motorsporthoz (pl.: rally, gokart, quad) kapcsolódó fejlesztés nem támogatható.

Továbbra is támogatni szeretnénk a megfogalmazott célokat, és erre a LEADER IV: tengely keretén belül forrásokat is tudunk biztosítani, új sporttevékenységek támogatására és helyi összefogással megvalósítandó sportcélú fejlesztések létrehozására. Továbbra is szükséges a térségi kapcsolatok erősítése, és a szervezetek együttes összefogásában megvalósuló térségi sportrendezvények megvalósítása, sportolásra, szabadidő eltöltésre alkalmas terek létrehozásának támogatása.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia az Egyesületünk által megfogalmazott hosszú távú elérendő célokat tartalmazza, melyek a térség településeinek összefogásával, az itt működő civilek és vállalkozók aktív részvételével fogalmazódtak meg 2006-2007-ben.

Összefoglalja azokat a gondolatokat, és elképzeléseket, melyeket a stratégia alkotás folyamatában az egyesület tagjai küldetesként megfogalmaztak, felvázolja azokat a víziókat, melyek megvalósításához a rendelkezésünkre álló forrásokat csoportosítjuk.

A stratégia áttekintése lehetőséget biztosít arra, hogy azok az új ötletek és elképzelések is helyet kapjanak a HVS-ben, amelyek eddig esetlegesen elkerülték a Tervezői Csoport figyelmét. A megvalósult fejlesztések ösztönzőleg hatnak a térségi folyamatokra, és gyakran kerülnek elő olyan fejlesztési-, támogatási igények, melyekre a kezdeti stratégiai tervezés során nem volt lehetősége, rálátása az Egyesület tagjainak.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában foglaltak megvalósítása meghatározza az Egyesület munkaszervezetének napi feladatait. Az éves cselekvési tervben meghatározott feladatok ellátása a stratégia megvalósítását szolgálja, ezért elkerülhetetlen a célfeladatok és a hozzájuk rendelt források, költségek harmóniájának megteremtése. A felülvizsgálati folyamat során elemezzük az előírt lépéseket, és feltérképezzük az előttünk álló főbb kihívásokat.

2.5 SWOT elemzés

Erősségek

- főváros közelsége
- megvalósult támogatások példa jellege
- működő kézműves hálózat
- kvalifikált, motivált munkaerő

- meglévő helyi kapcsolatok, helyismeret
- magas színvonalú technikai háttér
- az elvégzett munka során megszerzett projektvezetési tapasztalatok
- kommunikációs, és információs lehetőségek
- delegált feladatok ellátásához kapcsolódó pályázati/pályázói ismeretek
- racionális jövőkép
- hazai, és nemzetközi szakmai kapcsolatok

Gyengeségek

- finanszírozási problémák (hitel, szankciók, kifizetési kérelmek)
- bürokratikus dokumentáció
- gyakori jogszabályváltozások
- támogatási időszakok kiszámíthatatlansága
- hosszú támogatási kérelem elbírálási időszak
- nagyobb nyilvános erkölcsi támogatás a szakmai irányítás oldaláról

Lehetőségek

- igény a helyi termékekre, helyben előállított élelmiszerekre
- együttműködések kezdeményezése, hálózatépítés helyi, országos és nemzetközi szinten
- tudás- és ismeretátadás, közvetítés
- nonprofit vállalkozási tevékenység megteremtése
- fejlesztési ügynökséggé való alakulás lehetősége
- akkreditált képzések térségi szervezése

Veszélyek:

- politikai hatások (helyi, országos)(a vidékfejlesztési tevékenység politikai megközelítése)
- gazdasági környezet változásai
- ügyfelek motivációvesztése
- bizonytalan jövőkép
- bizalomvesztés a működő szervezetekkel szemben
- globalizáció hatásai (áruházláncok megjelenése a térségben)
- vásárlói szokások megváltozása
- önellátó gazdálkodás háttérbeszorulása
- gyors és látható eredmények bemutatása iránti igény
- irreális fejlesztési igények

3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület 2007-ben megfogalmazott fejlesztési elképzelései jó úton haladnak a megvalósulás felé. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megalkotása során a fenntartható fejlődés szempontjai és a reális jövőkép megrajzolása kiemelten fontos volt. Az egyesület tagsága és a Tervezést koordináló csoport egyetértett abban, hogy a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában reális célokat kell megfogalmazni, és olyan, a térségben élők életminőségének javításához hozzájáruló, támogatandó elképzeléseket kell rögzíteni, amelyek figyelembe veszik a térség gazdasági és társadalmi adottságait, szociális és kulturális környezetét.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során az egyesület tagsága és Döntéshozó Testülete továbbra is fontosnak tartja a mértéktartó fejlesztések és beruházások megvalósulásának támogatását, a nagyobb környezeti és szociális traumák nélküli fejlesztések létrehozásának segítségét. A nyugodt vidéki környezet, a tradicionális falusi életvitel nem változtatható meg egyik napról a másikra, úgy, hogy közben meg tudjuk tartani azokat a kulturális és gazdasági értékeinket, melyek a megélhetés és a kiegyensúlyozott közösségi-, társadalmi kapcsolatok megtartását jelentik.

Az elmúlt időszakban támogatott fejlesztések a közösség megerősödését szolgálták, és a LEADER program megismertetését, az Európai Unió támogatásához jutás népszerűsítését. A Helyi Akciócsoport munkaszervezetének egyik kiemelkedő feladata az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program által nyújtott támogatási lehetőségek népszerűsítése, az ehhez kapcsolódó pályázati információs tanácsadás, a támogatási kérelmek befogadása, tartalmi vizsgálata és a Döntési Határozattal rendelkező támogatások folyamatos figyelemmel kísérése, kommunikációja, és a kifizetési kérelmekkel kapcsolatos tanácsadási és képzési tevékenység ellátása volt.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során többször esett szó a pályázati feltételek könnyítéséről, a támogatási kérelmek egyszerűsítéséről, a pályázati folyamat pályázóbaráttá tételéről. A Helyi Akciócsoportok hatékonyan közreműködnek a támogatási időszakok és a támogatási lehetőségek kommunikálásában, de a visszajelzések alapján a pályázati elbírálási időszak és a hiánypótlások sokasága, a hivatalos dokumentumok jogi nyelven történő megfogalmazása, valamint a megváltozott gazdasági környezet nem segíti a pályázói aktivitás növekedését.

A Vidékfejlesztési Egyesület szeretne nagyobb hangsúlyt fektetni a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában megfogalmazott közösségfejlesztési, hálózatépítési és projektgenerálási-projektvezetési feladatokból többet ellátni a következő időszakban.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a helyiek akkor fordulnak bizalommal a Helyi Vidékfejlesztési Csoporthoz, ha tisztán látják az együttműködés lehetőségeit, ha megtapasztalható előnyökhöz jutnak a közösen megvalósított programok során.

Az utóbbi évek társadalmi jelensége, az elfordulás a civil szervezetektől, az önkéntes tevékenységtől és az összefogással megvalósítható programoktól, valamint a kialakult bizalmatlanság a pályázatokkal szemben nem segítette a LEADER program népszerűségét.

Az országos média kommunikációja szintén tovább rontotta a Helyi Akciócsoportok általános megítélését, aminek a visszafordítására helyben, a Helyi Akciócsoportok vezető testületének kevés eszköze és lehetősége marad.

A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület szeretne olyan térségi fejlesztőközponttá válni, ahol az együttműködő partnerek mindegyike, - ide értve magát a Helyi Közösséget is – megtalálja azokat a számára fontos tevékenységeket, a működéséhez, fejlődéséhez szükséges infrastruktúrát, humán kapacitást, amivel a XXI. század érzékeny gazdasági körülményei között is fenntartható fejlesztéseket tud létrehozni, gazdaságfejlesztési

tevékenységet tud végezni. Olyan helyi együttműködések, a közösségi érdekek mentén működő hálózatokat szeretnénk létrehozni, olyan helyi társadalmi és gazdasági kapcsolatokat szeretnénk építeni, amelyek segítségével a területünkön működő vállalkozások, intézmények és civil szervezetek különböző, helyi fejlesztéseket tudnak végrehajtani a közreműködésünkkel.

Ennek alapvető feltétele, a Helyi Akciócsoport működési- és fejlesztési forrásainak folyamatos bővítése, a programmal, a program végrehajtóival, résztvevőivel és a pályázati folyamatokkal kapcsolatos bizalom helyreállítása. A helyi szereplők bizalmi alapú együttműködéséből létrejövő fejlesztések a közösségek fejlődését, a közös értékek megteremtésének és megőrzésének lehetőségét hozzák magukkal. Ezeknek a céloknak a megvalósítása továbbra is annak az elhivatott Helyi Közösség tagjainak a feladata, akik önkéntes munkával, szabadidejük feláldozásával dolgoznak azon, hogy a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia ne csak papírra vetett álom, hanem megvalósult beruházások, értékes közösségi programok, mértéktartó fejlesztések formájában láthatóvá váljanak az időszak végére.

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

A megoldási javaslatok közötti kapcsolatok magas száma biztosítja, hogy azok eredményei ne elszigetelten jelentkezzenek, hanem összeadódjanak, megsokszorozódjanak és így többszörös, tovagyűrűző hatást váltanak ki.

Az egymáshoz és egymásra épülés akkor használható ki hatékonyan, ha a programozási időszak alatt időbeli sorrendiséget megtartva, megoldási javaslatonként több pályázati körben kerülnek megvalósításra. A stratégia végrehajtását a lehető legkorábbi időpontban tervezzük megkezdeni, melyet tájékoztató, figyelemfelkeltő tevékenységgel fogunk kezdeni és terveink szerint. Az ezt követő időszakban komoly feladatot jelent majd, hogy a pályázatokat olyan ütemben valósítsuk meg, hogy a forrásfelhasználás folyamatos és teljes legyen, valamint teljesíteni tudjuk az egymásra épülésből következő kihívásokat. Az elmúlt években megjelent pályázati kiírások a tervezetthez képest kevesebb pályázat beadási időszakkal lettek meghirdetve. Az eredetileg tervezett négy pályázat beadási időszakból az évi egy pályázat beadási időszak valósult meg, és 2010-ben csak LEADER (IV: tengely) jogcímekekre lehetett támogatást igényelni. A központi kiírásban megfogalmazott vidéki örökség, falumegújítás és fejlesztés, mikrovállalkozások támogatása, és turisztikai beruházások támogatása jogcímeke, és az általánosan a 93 magyarországi Helyi Akciócsoportra megfogalmazott rendelet nem engedte, hogy a HVS-hez, és a helyi igényekhez jobban illeszkedő pályázatok előnyt élvezzenek azokkal szemben, amelyek a központi kiírás elemei szerinti megvalósítást tűzték ki célul. A HVS-hez való illeszkedésre adható plusz pontszámok nem jelentettek akkora előnyt az elbírálás során, mint ahogy azt a HVS tervezéskor reméltük, és a Döntéshozó Testületnek sem volt a remélt szerinti jogköre a pályázatok elbírálásában. A Döntéshozó Testület tartalmi szempontok alapján nem tudott különbséget tenni a HVS megvalósulásához kapcsolódó pályázatok és a közvetlenül nem kapcsolódó támogatási igények között érdemi különbséget tenni.

A stratégia elemei közül elsőbbséget fognak kapni a komplex projektek, valamint a prioritizált megoldási javaslatok. A HVS stratégia végrehajtásával hosszú távon elérhetjük, hogy számunkra a Homokhátság élhető teret nyújtson, ahol közösségünk egységes identitással, markáns arculattal rendelkezik.

Az összehangolt térségi fejlesztések eredményeként a lakosság gazdag környezeti értékek között, a jó megélhetési lehetőségek miatt szeretnek itt élni és fejlett vállalkozásokat működtetnek. Az intézkedések hatására a térségben önmagát fenntartó helyi civil társadalom tevékenykedik, amely odafigyel tagjaira, egyenlő esélyeket teremt és támogatja az elesetteit. A fenntarthatóság hosszútávon közös és egységes céllá válik, mely elősegíti, hogy unokáink is ugyanazokat a lehetőségeket élvezzék, mint mi.

A kulturális tevékenységek ösztönzésével elérjük, hogy nem csak 10 év múlva, de sokkal hosszabb távon is megtartjuk sokszínűségünket, nemzeti és nemzetiségi identitásunkat, hagyományainkat és szokásainkat, történelmi emlékeinket.

A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesítheti támogatásban.

A LEADER TK 3-ból megvalósuló projektek esetén - az érintett intézkedések számától függetlenül - az egy támogatási kérelemben igényelhető maximális támogatási összeg: 20.000.000 Ft.

3.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

1. „Vonzásadottságokhoz alkalmazkodó fenntartható turizmusfejlesztés”

- Helyi adottságokon alapuló értékmegőrző turizmus fejlesztése, turisztikai programcsomagok és élményláncok kialakítása (pl. kulturális és lovas turisztikai fejlesztések, ökoturizmus, kerékpáros turizmus)
- A turisztikai fogadóbázis, szálláshely-, közösségi fogadóhely-kínálat differenciált bővítése, fejlesztése és a kapcsolódó szolgáltatások minőségi színvonalának emelése
- Helyi, térségi, országos és nemzetközi jelentőségű turisztikai adottságok, kulturális programok és az azok háttéréül szolgáló intézmények (pl. tájház, kulturális és építészeti örökség, szellemi műhelyek, helyszínek) fejlesztése, kiépítése
- Egységes térségi arculat kialakítása és az ehhez kapcsolódó turisztikai marketing fejlesztése

A fenti turisztikai célok megvalósítását nagymértékben segíti a spanyol ADELQUIVIR Vidékfejlesztési Helyi Akciócsoport kezdeményezéseként létrehozandó Európai Lovastúra Útvonalak Hálózata, valamint az erre épülő Európai Lovas Fogadók Hálózata. A hét spanyol, egy portugál, egy francia, és egy magyar szervezet együttműködésében elindított projekt céljai szinte teljes mértékben megegyeznek a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott „Vonzásadottságokhoz alkalmazkodó turisztikai fejlesztések” prioritással.

A túraútvonalak kialakításában részt vesznek az egyesület tagönkormányzatai, a településeiken működő lovas szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozók, magánszemélyek és civil szervezetek.

A turisztikai fogadóbázis bővítésére, és a minőségi szolgáltatások kialakítására a projektvezető Adelquivir egyesület által jóváhagyott Kézikönyvben foglaltak az irányadók. A Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület igyekszik a lehetőségein belül támogatni azokat a helyi szereplőket, akik szeretnének bekapcsolódni a helyi hálózat létrehozásába.

A projekt tartalmazza a turisztikai fejlesztések megvalósításához szükséges marketing elemek használatára vonatkozó útmutatásokat, az Egyesület pedig saját forrásból támogatja az egységes térségi arculat kialakítását.

2. „A helyi gazdaság hatékonyságának, versenyképességének növelése és diverzifikálása”

- Helyi mikrovállalkozások fejlesztése, különös tekintettel a helyi termék - szolgáltatásfejlesztésre (népi mesterségek, biotermékek), helyi áruk helyi piacon való értékesítésének elősegítése. Gép- és eszközbeszerzésekre,

technológiai fejlesztésekre, versenyképesség növelésére, marketingtevékenységekre.

- b) Megújuló, alternatív energiaforrások hasznosítását célul kitűző kisprojektek megvalósításának támogatása.

A helyi gazdaság hatékonyságának és versenyképességének növelése és diverzifikálása prioritás elemei közül továbbra is kiemelten fontosnak tartjuk a mikrovállalkozások támogatását a rendelkezésünkre álló eszközökkel. Mivel az UMVP III. tengely keretében kiírt támogatási lehetőségek központilag szabályozzák a támogathatók körét, a támogatások odaítélésének folyamatában nem valósítható meg az az elképzelés, hogy a helyi termékek és szolgáltatások elősegítése előnyt élvezzen a mikrovállalkozások támogatásán belül.

A termékek értékesítésére marketing stratégiák megalkotására, amely lehetővé teszi a jobb értékesíthetőséget, olyan márkajegyeket hoz létre, amely a térségben, regionálisan, országosan és Európa-szerte felismerhetővé teszi az itt gyártott termékeket. Összefogás létrehozására széles körű piaci ismeretek megszerzésére és az ismertség megteremtésére, hogy nagyobb mennyiségű és jobb minőségű standard, és bio minőségű áruval, egyedi termékkel olyan piaci szegmensek legyenek elérhetőek, melyek eddig nem voltak lehetségesek.

A hagyományosan helyben előállított termékek megismertetését, megbecsülését szolgáló rendezvények egyéb, a termékek bemutatását szolgáló rendezvények szervezésére és lebonyolítására.

Az alternatív energiaforrások hasznosítására térségünkben nincsenek kiemelkedően jó példák, és az energianövények termelése és feldolgozása kapcsán a helyi szereplők nem mutatnak túl nagy aktivitást.

3. „Környezet megóvása, védelme”

- a) A lakosság hulladékkezelési ismereteinek bővítése, az illegális hulladéklerakók felszámolása
- b) Környezetvédelmi akció: Településszépítési, hulladékgyűjtési rendezvények; hatékony energiafelhasználáshoz kapcsolódó programok, bemutatók
- c) Az épített és a lakókörnyezet értékeinek védelme és a gazdasági, infrastrukturális értékek megőrzését szolgáló önkormányzati, non-profit és vállalkozói együttműködés serkentése

A környezet megóvása, védelme szempontjából kiemelkedően fontosnak tartjuk a fenntarthatóság és a biológiai sokszínűség megőrzését. A térségre jellemző mezőgazdasági művelés alatt álló területek, az erdőgazdálkodás és a kevés számú ipari tevékenység lehetőséget biztosít arra, hogy a térség szempontjából fontos természeti erőforrásokat fenntartható módon használjuk, gondolva arra, hogy a következő nemzedékeknek is ezekből az erőforrásokból kell gazdálkodniuk.

Az elmúlt évek csapadékos időjárása a vizes-lápos rétek és a hozzájuk kapcsolódó flóra és fauna újraéledését segítette.

Az épített és a lakókörnyezet értékeinek védelmében az egyesület folyamatos információs és tájékoztató kampányt folytat.

4. „A helyi társadalom megújulásának elősegítése”

- a) A felelősen gondolkodó és cselekvő fiatalok (polgárok) képzése, közéleti aktivitásának növelése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának
- b) erősítése
- c) A hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való visszajutását segítő programok támogatása
- d) Helyi civil szervezetek fejlesztése, a civil szervezetek által szervezett képzések támogatása

Egyesületünk kiemelten fontosnak tartja a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának erősítését. Ennek megfelelően továbbra is szeretnénk támogatási lehetőséget biztosítani a helyi civil szervezetek fejlesztésére, a civil szervezetek aktivistáinak képzésére, a kapcsolatépítés, kampány-, és rendezvényszervezéshez kapcsolódó ismereteik fejlesztésére. A LEADER tengely keretében meghirdetett civil szervezetek számára kiírt támogatási lehetőségek felkeltették a helyi civilszervezetek képviselőinek érdeklődését. A megvalósított jó példák arra ösztönzik a helyi szereplőket, hogy éljenek a Vidékfejlesztési Egyesület nyújtotta lehetőségekkel, és legyenek aktívak a térségi civil kapcsolatok erősítésének területén. Fontos az iskolán kívüli oktatási programok megvalósítása, a fiatal felnőttek és felnőttek bevonásával. Az „Életen át tartó tanulás” felfogás népszerűsítése, és a helyben igénybe vehető képzési programok lehetőségeinek bővítése. Szükséges a civil tudásbázis fejlesztése, a civil szervezetek alapszabályában meghatározott tevékenységének támogatása.

5. „Nemzeti és nemzetiségi identitástudat fejlesztése, közösségek közötti kapcsolatépítés”

- a) Kulturális hagyományok, rendezvények támogatása (nemzeti és etnikai kisebbségek hagyományörző tevékenységének támogatása, művészeti találkozók lebonyolítása, identitástudatuk megőrzésének elősegítése, kutatások, kiadványok támogatása)

A térségi identitástudat megteremtésén túl kiemelten fontos a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület tagjai számára, hogy hazai és nemzetközi kapcsolatai erősödjenek. Az elmúlt években megvalósított együttműködéseknek köszönhetően több hazai Vidékfejlesztési Egyesülettel állunk napi kapcsolatban, ez évtől kezdődően tervezzük a helyiek bevonásával létrehozott tapasztalatcsere és kapcsolatépítő szakmai napok, találkozók lebonyolítását.

6. „Egészségmegőrzés térségi elősegítése”

- a) Az egészségmegőrzés, sport, szabadidős tevékenységek, programok, rekreáció támogatása, infrastruktúra fejlesztés
- b) Szociális szolgáltatás fejlesztése, adománygyűjtő központ létrehozása, preventív szűrőakciók, felvilágosító kampányok kialakítása

Az egészségmegőrzés térségi elősegítése terén egyesületünk a továbbiakban is fenntartja azt az elképzelését, hogy egészséges életmód kampányok, felvilágosító előadások, életvezetési tanácsadó kampányok megvalósításához nyújtson támogatást. A LEADER támogatási lehetőségek rendezvény jogcímének lebonyolításán keresztül sikeres programot valósított meg az örkényi Roma Kisebbségi Önkormányzat, mely a helyiek bevonásával tartott több alkalmas tréninget. Az ő példájukon keresztül szeretnénk motiválni a helyi civil szervezeteket, hogy vegyenek részt hasonló kampányok szervezésében. A térségben élők egészségre nevelése, egészséges táplálkozás népszerűsítése, élelmiszerbiztonsággal

kapcsolatos kampány, gasztronómiai bemutató lebonyolítására. Egészségügyi felvilágosító kampányok, életvezetési tanácsadó programok, egészségtudatos táplálkozást népszerűsítő kampányok lebonyolítására és a rendezvény.

3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

1. HVS intézkedés megnevezése: Turisztikai fejlesztések megvalósítása

Kapcsolódó HVS célkitűzés: Vonzásadottságokhoz alkalmazkodó fenntartható turizmusfejlesztés

HVS intézkedés leírása:

1. Helyi adottságokon alapuló értékmegőrző turizmus fejlesztése, turisztikai programcsomagok és élményláncok kialakítása (pl. kulturális és lovas turisztikai fejlesztések, ökoturizmus, kerékpáros turizmus)
2. A turisztikai fogadóbázis, szálláshely-, közösségi fogadóhely-kínálat differenciált bővítése, fejlesztése és a kapcsolódó szolgáltatások minőségi színvonalának emelése
3. Helyi, térségi, országos és nemzetközi jelentőségű turisztikai adottságok, kulturális programok és az azok háttéréül szolgáló intézmények (pl. tájház, kulturális és építészeti örökség, szellemi műhelyek, helyszínek) fejlesztése, kiépítése
4. Egységes térségi arculat kialakítása és az ehhez kapcsolódó turisztikai marketing fejlesztése

Az intézkedésre rendelkezésre álló keretösszeg: 75 000 000 Ft

Minimum támogatási összeg: 300.000 Ft

Maximum támogatási összeg: 20.000.000 Ft

2. HVS intézkedés megnevezése: Helyi vállalkozások fejlesztése

Kapcsolódó HVS célkitűzés: A helyi gazdaság hatékonyságának, versenyképességének növelése vállalkozások támogatásával

HVS intézkedés leírása:

1. Helyi mikrovállalkozások fejlesztése, különös tekintettel a helyi termék - szolgáltatásfejlesztésre (népi mesterségek, biotermékek), helyi áruk helyi piacon való értékesítésének elősegítése. Gép- és eszközbeszerzésekre, technológiai fejlesztésekre, versenyképesség növelésére, marketingtevékenységre.
2. Megújuló, alternatív energiaforrások hasznosítását célul kitűző kisprojektek megvalósításának támogatása.

Az intézkedésre rendelkezésre álló keretösszeg: 151 595 036 Ft

Minimum támogatási összeg: 300.000 Ft

Maximum támogatási összeg: 20.000.000 Ft

3. HVS intézkedés megnevezése: Környezetvédelmi projektek támogatása

Kapcsolódó HVS célkitűzés: Környezet megóvása, védelme

HVS intézkedés leírása:

1. A lakosság hulladékkezelési ismereteinek bővítése, az illegális hulladéklerakók felszámolása

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

2. Környezetvédelmi akció: Településszépítési, hulladékgyűjtési rendezvények; hatékony energiafelhasználáshoz kapcsolódó programok, bemutatók
3. Az épített és a lakókörnyezet értékeinek védelme és a gazdasági, infrastrukturális értékek megőrzését szolgáló önkormányzati, non-profit és vállalkozói együttműködés serkentése

Az intézkedésre rendelkezésre álló keretösszeg: 15 000 000 Ft

Minimum támogatási összeg: 300.000 Ft

Maximum támogatási összeg: 5.000.000 Ft

4. HVS intézkedés megnevezése: Társadalmi szerepvállalás erősítése

Kapcsolódó HVS célkitűzés: A helyi társadalom megújulásának elősegítése

HVS intézkedés leírása:

1. A felelősen gondolkodó és cselekvő fiatalok (polgárok) képzése, közéleti aktivitásának növelése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának erősítése
2. A hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való visszajutását segítő programok támogatása
3. Helyi civil szervezetek fejlesztése, a civil szervezetek által szervezett képzések támogatása

Az intézkedésre rendelkezésre álló keretösszeg: 30 000 000 Ft

Minimum támogatási összeg: 300.000 Ft

Maximum támogatási összeg: 15.000.000 Ft

5. HVS intézkedés megnevezése: Helyi közösségek támogatása

Kapcsolódó HVS célkitűzés: Nemzeti és nemzetiségi identitástudat fejlesztése, közösségek közötti kapcsolatépítés

HVS intézkedés leírása:

Kulturális hagyományok, rendezvények támogatása (nemzeti és etnikai kisebbségek hagyományőrző tevékenységének támogatása, művészeti találkozók lebonyolítása, identitástudatuk megőrzésének elősegítése, kutatások, kiadványok támogatása)

Az intézkedésre rendelkezésre álló keretösszeg: 30 000 000 Ft

Minimum támogatási összeg: 300.000 Ft

Maximum támogatási összeg: 2.000.000 Ft

6. HVS intézkedés megnevezése: Egészségedre! - Életminőség javítása

Kapcsolódó HVS célkitűzés: Egészségmegőrzés térségi elősegítése

HVS intézkedés leírása:

1. Az egészségmegőrzés, sport, szabadidős tevékenységek, programok, rekreáció támogatása, infrastruktúra fejlesztés
2. Szociális szolgáltatás fejlesztése, preventív szűrőakciók, felvilágosító kampányok kialakítása

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

Az intézkedésre rendelkezésre álló keretösszeg: 70 000 000 Ft

Minimum támogatási összeg: 300.000 Ft

Maximum támogatási összeg: 20.000.000 Ft

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

3.5 Forrásallokáció

Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület LEADER keret: 371 595 036 Ft						
HVS CÉLKITŰZÉSEK	Vonzásadottságokhoz alkalmazkodó fenntartható turizmusfejlesztés	A helyi gazdaság hatékonyságának, versenyképességének növelése vállalkozások támogatásával	Környezet megóvása, védelme	A helyi társadalom megújulásának elősegítése	Nemzeti és nemzetiségi identitástudat fejlesztése, közösségek közötti kapcsolatépítés	Egészségmegőrzés térségi elősegítése
INTÉZKEDÉSEK	Turisztikai fejlesztések megvalósítása	Helyi vállalkozások fejlesztése	Környezetvédelmi projektek támogatása	Társadalmi szerepvállalás erősítése	Helyi közösségek támogatása	Egészségedre! - Életminőség javítása
Keretösszeg: Vállalkozás	25 000 000 Ft	151 595 036 Ft	/	8 000 000 Ft	8 000 000 Ft	10 000 000 Ft
Keretösszeg: Közösség	50 000 000 Ft	/	15 000 000 Ft	22 000 000 Ft	22 000 000 Ft	60 000 000 Ft
Összesen:	75 000 000 Ft	151 595 036 Ft	15 000 000 Ft	30 000 000 Ft	30 000 000 Ft	70 000 000 Ft

A LEADER alapelvek:

- I. térségi jellegzetességeken alapuló helyi fejlesztési stratégia
- II. a helyi fejlesztési stratégia alkotása és végrehajtása helyi kezdeményezésként
- III. helyi akciócsoportok
- IV. integrált, több szektorra kiterjedő intézkedések,
- V. innováció,
- VI. hálózatosodás,
- VII. együttműködés.

I. Terület alapú megközelítés

1. A projekt a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület Helyi Vidékfejlesztési stratégiájában megfogalmazott fejlesztési-megoldási javaslat alapján készült, és minden települést érint
2. A projekt kedvezményezettje a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület működési területén lévő településeken épít ki partneri kapcsolatot a projekt megvalósításához.

II. Alulról építkező megközelítés

3. A kedvezményezett a helyi akciócsoport településeinek valamelyikén aktív közösségi vagy gazdasági szereplő, vagy a helyi stratégiában meghatározott közösségi vagy gazdasági igények alapján tervezi megvalósítani tevékenységét.
4. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább egy alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
5. A projekt megvalósítása segíti a helyi gazdaközösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítását, a termelők és fogyasztók egymásra utaltságának felismerését

III. Köz- és magánszféra partnersége

6. A projekt kedvezményezettje a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesülethez tartozó településeken a projekt megvalósítása során együttműködik a helyi civil szervezetekkel, önkormányzatokkal és vállalkozásokkal, a megvalósítás során partnerkapcsolatokat, együttműködéseket épít az ágazatok között vagy ágazaton belül.
7. A projekt kedvezményezettje olyan, a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület működési területén megvalósítandó fejlesztéshez csatlakozik, mely a köz- és magánszféra partnerségében jön létre.

IV. Innováció

8. A kedvezményezett a projekt megvalósításával a megvalósítás helye szerinti településen vagy a helyi akciócsoport által lefedett térségben olyan új terméket, vagy szolgáltatást vezet be, amely a helyi stratégiában a térségi igények között szerepelt.
9. A projekt megvalósítása hozzájárul a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához
10. A projekt megvalósítása segíti a helyiek iskolán kívüli képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, támogatja a gazdálkodó szervezetek helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások iránti igényének kielégítését.

11. A projekt megvalósítása a gyakorlati megismerés, tudás- és tapasztalatcsere útján segíti hozzá a térségben élőket az új ismeretek megszerzéséhez.
12. A kedvezményezett a projekt megvalósítása során új technológiai módszert, eljárást, új termelési, előállítási folyamatot alkalmaz.
13. A kedvezményezett projekt megvalósítása során innovatív fejlesztési módszereket alkalmaz, új piacot céloz meg, vagy a helyi erőforrások, termékek, alapanyagok hasznosításának új módját kívánja bevezetni.
14. A kedvezményezett a projekt megvalósítása során figyelembe veszi a természeti erőforrások gazdaságos felhasználásának szempontjait, és az energiafelhasználás csökkentése érdekében új, energiatakarékos és környezetbarát eszközök, gépek beszerzésére törekszik.

V. Integrált és ágazatközi fellépések

15. A projekt megvalósítása hozzájárul a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület településeinek gazdasági vagy társadalmi fejlődéséhez és a térség szempontjából fontos, a helyi stratégiában meghatározott gazdasági vagy társadalmi cél megvalósulását segíti.
16. A projekt hozzájárul a helyi akciócsoport területén a kulturális, környezeti, épített örökségi értékek megőrzéséhez vagy újak teremtéséhez
17. A projekt megvalósítása része a térségben több ágazat bevonásával megvalósuló turisztikai célú fejlesztésnek.

VI. Hálózatépítés és együttműködés

18. A projekt megvalósítására már meglévő együttműködési hálózat keretében kerül sor.
19. A projekt új együttműködési hálózat létrehozását célozza.
20. A projekt tartalmaz ágazatok közötti és/vagy ágazaton belüli együttműködést a jogosult településeken belül.
21. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén működő szervezetekkel való együttműködés, melynek következtében gazdasági- társadalmi kapcsolatok erősödése, új gazdasági eredmények megjelenése várható.
22. A projekt megvalósítása segíti a hálózati együttműködések megjelenését a térségben.
23. A kedvezményezett által javasolt projekt a helyi akciócsoportok közötti együttműködés feltételeinek megteremtését célozza.
24. A projekt megvalósítása támogatja a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését;